

**İLKOKUL MÜZİK DERSİ ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTAPLARININ
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Merve Karadaş

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 ay sonra tezdten fotokopi çekilebilir.

YAZARIN:

Adı : Merve

Soyadı : Karadaş

Bölümü : Müzik Öğretmenliği

İmza :

Teslim Tarihi : .../08/2019

TEZİN

Türkçe Adı : İlkokul Müzik Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi (Denizli İli Merkezefendi İlçesi Örneği)

İngilizce Adı : Examination And Evaluation Of Primary School Music Course Student Workbooks Based On The Opinions Of Classroom Teachers (The Example Of Merkezefendi District, Denizli City)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Merve Karadaş

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Merve Karadaş tarafından hazırlanan “İlkokul Müzik Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi ve Değerlendirilmesi (Denizli İli Merkezefendi İlçesi Örneği)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği /oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Mehmet AKPINAR

(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Doç. Dr. Günay AKGÜN

(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Vasfi HATİPOĞLU

(Türk Müziği Anabilim Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 07/08/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’ndaYüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmamın yürütülmesi sırasında desteğini eksik etmeyen, güler yüzü ve destek veren sözleriyle çalışma azmimi perçinleyen saygı değer hocam Sayın Doç. Dr. Mehmet AKPINAR'a, yüksek lisans ders sürecinde ve tez çalışmam boyunca benden desteğini esirgemeyen canım aileme, çalışmalarımda beni sabırla destekleyen sevgili eşim Burak KARADAŞ'a ve çalışmam sırasında küçük veya büyük yardımını esirgemeyen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

**İLKOKUL MÜZİK DERSİ ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTAPLARININ
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Merve Karadaş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Ağustos, 2019

ÖZ

Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin ilkokul müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik ders kitapları ile ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek, bu görüşler doğrultusunda müzik ders kitaplarının müzik eğitimine olan katkısını, programda yer alan hedefleri gerçekleştirebilme düzeyini ve ders kitabında bulunması gereken özelliklere ne derece sahip olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma; ilkokul müzik dersi kitaplarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak, programa uygunluk, bilimsel içerik, tasarım- görsel düzen ve etkinlikler açısından yeterli olup olmadığının belirlenmesi, ders kitabının eksik yönlerinin tespitine katkıda bulunabilmesi ve alanda yapılacak çalışmalara, hazırlanacak olan ders kitaplarına yol gösterici olması yönünden önemlidir. Araştırmaya random (seçkisiz) olarak seçilen 20 okulda görev yapan ilkokul sınıf öğretmenleri katılmıştır. Araştırmadaki veriler, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almak amacıyla hazırlanan anket sorularıyla elde edilmiştir. Öğretmenlere uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılıp, alt problemlere dayandırılarak çözümlenip yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Müzik Eğitimi, Müzik Ders Kitapları, Öğretmen Görüşleri

Sayfa Adedi : 91

Danışman : Doç.Dr. Mehmet Akpınar

**EXAMINATION AND EVALUATION OF PRIMARY SCHOOL MUSIC
COURSE STUDENT WORKBOOKS BASED ON THE OPINIONS OF
CLASSROOM TEACHERS
(THE EXAMPLE OF MERKEZEFENDİ DİSTRİCT, DENİZLİ CİTY)**

**Merve Karadaş
GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES**

August, 2019

ABSTRACT

With this research, it is aimed to determine the opinions and thoughts of the class teachers about the music textbooks used in the music education course, the contribution of the music textbooks to the music education in accordance with these opinions, the level of ability to realize the objectives in the program and the characteristics that should be found in the textbook. . It is important to determine whether primary school music lesson books are based on the opinions of the classroom teachers, to determine whether the program is sufficient in terms of scientific content, design-visual order and activities, to contribute to the determination of the missing aspects of the textbook, and to guide the works to be done in the field and the textbooks to be prepared. Primary school teachers working in 20 schools selected randomly were included in the study. The data in the research were obtained by the questionnaire questions which were prepared in order to get the opinions of the class teachers. The data obtained from the questionnaire applied to teachers were transferred to computer environment and analyzed and interpreted on the basis of sub-problems.

Key Words : Music education, music textbooks, teacher opinions

Page Number : 91

Supervisor : Assoc. Doç.Dr. Mehmet Akpınar

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Eğitim	1
Sanat Eğitimi	3
Müzik.....	4
Müzik Nedir?	4
Müziğin Kökeni, Tanımı ve Tarihçesi	6
Müzik ve İnsan	7
Müziğin İnsan ve Toplum Hayatındaki Yeri ve Önemi.....	7
Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevleri.....	9
Müzik Eğitimi.....	10
Müzik Eğitiminin Genel Kapsamı.....	13
Müzik Eğitiminin Temel İlke ve Amaçları.....	14
Müzik Eğitiminin Türleri	15
Genel Müzik Eğitimi	15
Özengen Müzik Eğitimi.....	17
Meslekî Müzik Eğitimi	18

İlköğretimde Müzik Eğitimi ve Öğretimi.....	19
Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim	19
Müziksel Gelişim.....	20
Müziksel Gelişim Dönemleri	21
İlköğretim Çağındaki Çocukların Müziksel Gelişimleri	23
Ders Kitapları	24
Öğretimde Ders Kitaplarının Yeri ve Önemi.....	25
Ders Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler	25
Problem Durumu.....	26
Araştırmanın Amacı	26
Araştırmanın Önemi	27
Sayıtlar	27
Sınırlılıklar	28
BÖLÜM II.....	29
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	29
BÖLÜM III.....	32
YÖNTEM.....	32
Araştırmanın Modeli.....	32
Evren ve Örneklem	32
Verilerin Toplanması	33
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	33
BÖLÜM IV.....	34
BULGULAR VE YORUM	34
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Bilgilerine İlişkin	
Bulgular ve Yorumlar	34
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Dağılımları.....	34
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları	35
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet Yıllarına Göre	
Dağılımı.....	35
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Aldıkları Eğitim Türü	36
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Oldıkları	
Üniversiteler	37

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Lisans Üstü Eğitim Durumları.....	38
Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Verdikleri Sınıflar	38
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Yönelik Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	39
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Programa Uygunluğu’na Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	43
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlik Çalışmalarına Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	49
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Bilimsel İçeriğine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	51
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Tasarım ve Görsel Düzenine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	61
BÖLÜM IV.....	65
SONUÇ VE ÖNERİLER	65
Sonuçlar.....	65
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Yönelik Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar.....	65
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Programa Uygunluğu’na Yönelik Sonuçlar.....	66
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlik Çalışmalarına Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar	67
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Bilimsel İçeriğine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar	67
Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Tasarım ve Görsel Düzenine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar	69
Öneriler	69
KAYNAKLAR	71

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımları.....	34
Tablo 2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	35
Tablo 3. Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	35
Tablo 4. Öğretmenlerin Aldıkları Eğitim Türlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	36
Tablo 5. Öğretmenlerin Belirttikleri Kadarıyla Mezun Oldukları Üniversiteler	37
Tablo 6. Öğretmenlerin Lisans Üstü Eğitim Durumlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	38
Tablo 7. Öğretmenlerin Öğretim Verdikleri Sınıflara Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları...	38
Tablo 8. Öğretmenlerin “Mezun Olduğunuz Üniversitede İlköğretim Müzik Dersi Öğretimine Yönelik Herhangi Bir Ders Aldınız Mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi	39
Tablo 9. Öğretmenlerin “Lisans Eğitimi Süresince Almış Olduğunuz Müzik Eğitimi, Müzik Derslerinizi Yürütebilmenizde Yeterli İhtiyacı Karşılıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi	39
Tablo 10. Öğretmenlerin “Derslerinizde Herhangi Bir Enstrüman Kullanıyor Musunuz?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi	40
Tablo 11. Öğretmenlerin “Çalışmakta Olduğunuz Okulda Müzik Dersi İçin Kullanılan Ayır Bir Sınıf Var Mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi	40
Tablo 12. Öğretmenlerin “Çalışmakta Olduğunuz Okul Müzik Dersinde Kullanılacak Enstrüman, Araç-Gereç vb. Gibi Gerekli İmkanları Sağlıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	40

Tablo 13. Öğretmenlerin “Okulunuz İhtiyaç Duyduğunuzda Kullanabilecek Olduğunuz Bilgisayar, Projeksiyon, Cd Çalar vb. İmkanları Sağlıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	41
Tablo 14. Öğretmenlerin “Sizce Programda İlköğretim Müzik Dersleri İçin Ayrılan Süre, Müzik Derslerinin Verimli İşlenebilmesi Bakımından Yeterli Midir?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	41
Tablo 15. Öğretmenlerin “Müzik Dersi İçin Ayrılan Ders Saatlerinde Müzik Dersi Dışında Diğer Dersleri De İşlediğiniz Zamanlar Oldu Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi .	42
Tablo 16. Öğretmenlerin “Müzik Dersleri Sizce Branş Öğretmenleri Tarafından Mı Yürütülmelidir?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi	42
Tablo 17. Öğretmenlerin “Ders Kitapları Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Alan ve Düzeyine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	43
Tablo 18. Öğretmenlerin “Kazanımlar, Kitaplarda Kullanılan İçerik, Öğrenme- Öğretme Durumları ve Değerlendirmeler İle Bütünlük İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	43
Tablo 19. Öğretmenlerin “Ders Kitapları Programda Belirtilen Hedef ve Davranışları Gerçekleştirici Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	44
Tablo 20. Öğretmenlerin “Öğretim Programında Belirtilen Etkinliklere Ders Kitaplarında Yer Verilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	44
Tablo 21. Öğretmenlerin “Öğrencilere Verilecek Olan Bilgiler Birbirinin Ön Şartını Oluşturacak Şekilde ve Aşamalı Olarak Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	45
Tablo 22. Öğretmenlerin “Ders Kitapları Bireylerin Gelişim Özelliklerine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	45
Tablo 23. Öğretmenlerin “ Ders Kitapları Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta, Bilinenden Bilinmeyene Doğru Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	46
Tablo 24. Öğretmenlerin “Ders Kitaplarının İçeriği Programda Yer Alan Konularla Bağlantılıdır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	46
Tablo 25. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Resim-Fotoğraf-Şekil Gibi Görseller Öğretme Durumlarını ve Anlatımı Destekler Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi ..	47

Tablo 26. Öğretmenlerin “Ders Kitapları Öğretim Yöntem, Teknik ve Stratejilerine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	47
Tablo 27. Öğretmenlerin “Kullanılan Ders Kitapları Amacına Uygun Olarak Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	48
Tablo 28. Öğretmenlerin “ Kullanılan Ders Kitaplarının Öğretim Programına Göre Yeniden Düzenlenmesi Gerekir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	48
Tablo 29. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Etkinliklerden Önce Öğrenciler Etkinliklerin Niçin Yapılacağı Hakkında Tarafımca Bilgilendirilmektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	49
Tablo 30. Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Etkinliklerden Önce Öğrencilerin Ne Yapacağına Dair Yönlendirici Bilgiler Yer Almaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	49
Tablo 31. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Verilen Etkinlikler, Gözlenebilir ve Ölçülebilir Davranışları İçermektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	50
Tablo 32. Öğretmenlerin “Etkinlikler Somut ve Sınıf Ortamında Gerçekleştirilebilir Düzeydeki Davranışlara Yönelik Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	50
Tablo 33. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Kavramlar, Öğrencilerin Seviyesine Uygun Olarak Açıklanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	51
Tablo 34. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Etkinlikler Konuyu Öğrenmesi Bakımından Öğrencilerde İlgi ve İstek Uyandırıcı Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	51
Tablo 35. Öğretmenlerin “Kitaplarda, Öğrencilerin Müziğe Karşı Tutumlarını Olumlu Yönde Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler Yer Almaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	52
Tablo 36.	52
Tablo 37. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Bilgiler Güncel ve İşe Yarar Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	53
Tablo 38. Öğretmenlerin “Kitaplardaki Tanımlar, Şarkılarda Geçen Kavramlar Yerinde ve Doğru Bir Şekilde Kullanılmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	53

Tablo 39. Öğretmenlerin “Kitaplarda Alanla İlgili Verilen Bilgileri Destekleyici Örnek veya Etkinlikler Yeterli Düzeydedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	54
Tablo 40. Öğretmenlerin “ Kitaplarda Yer Alan Bilgiler Önceki Bilgilerle Mantıksal Bir Tutarlılık İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	54
Tablo 41. Öğretmenlerin “Öğrencilerin Dikkatlerini Dağıtacak Düzeydeki Gereksiz Bilgi ve Ayrıntılardan Kaçınılmış, Onun Yerine Etkinliklere Yer Verilerek Eğlenceli Bir Öğrenme Ortamı Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	55
Tablo 42.Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlikler ve Seçilen Şarkılar, Program Kazanımlarındaki Etkinlik Örnekleri Baz Alınarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	55
Tablo 43. Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Konusu Öğretim Programında Yer Alan Konularla Bütünlük İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	56
Tablo 44. Öğretmenlerin “Şarkılar Programda Yer Alan Kazanımların İhtiyacını Yeterince Karşulamaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	56
Tablo 45. Öğretmenlerin “Şarkıların Ses Sınırları Çocukların Ses Gelişimine Uygundur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	57
Tablo 46. Öğretmenlerin “ Şarkılar Öğrencilerin Rahatlıkla ve Seslerini Zorlamadan Söyleyebilecekleri Yapıdadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	57
Tablo 47. Öğretmenlerin “ Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkılar Öğrencilerin Severe Ve Eğlenerek Söyleyebilecekleri Yapıdadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	58
Tablo 48. Öğretmenlerin “Şarkıların Sözleri Açık ve Anlaşılır Düzeydedir, Yalın Bir Dil Kullanılmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	58
Tablo 49. Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Sayısı Yeterlidir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	59
Tablo 50. Öğretmenlerin “ Müzik Ders Kitaplarında Kendi Kültürümüzün Ürünü Olan Türkülere Yeterince Yer Verilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	59
Tablo 51. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Şarkıların Gereken İhtiyacı Karşılamadığı Durumlarda, Öğrencilerin Seslerini Zorlamadan Ve Beğenerek Söyleyebilecekleri Şarkıları Seçmeye Özen Gösteririm.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	60

Tablo 52. Öğretmenlerin “Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Tüm Etkinlikler Öğretici Nitelikte Ve Sınıf Ortamında Tarafımca Rahatça Uygulanabilir Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	60
Tablo 53. Öğretmenlerin “Müzik Ders Kitaplarında Kullanılan Kağıt Kaliteli, Kitapların Baskıları Net ve Temizdir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	61
Tablo 54. Öğretmenlerin “Kitaplarda Kullanılan Yazı Karakterleri Rahatlıkla Okunacak Şekildedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	61
Tablo 55. Öğretmenlerin “Kitaplarda Kullanılan Puntolar Sınıf Düzeyine Uygundur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	62
Tablo 56. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Şarkılar Ve Etkinlikler Görsel Öğelerle Zenginleştirilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	62
Tablo 57. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Görsel Öğeler Konu İle Uyumludur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	63
Tablo 58. Öğretmenlerin “Kitapların Sayfa Düzeni Konu Bütünlüğünü Bozmayacak Şekilde Tasarlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi	63
Tablo 59. Öğretmenlerin “Kitapların Düzeni İçerikle Örtüşmektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	64
Tablo 60. Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Görsel Araçların Tümü Öğrencilerin Zihinsel Tepkilerini Amaca Uygun ve İstendik Bir Şekilde Yönlendirebilir Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi.....	64

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim

Eğitim; önceden saptanmış esaslara göre insan davranışlarında belirli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinlikler dizisidir. Eğitim; kişiliği geliştirmeye büyük ölçüde yardımcı olur. (Kıroğlu, 2009,s.3)

Varış (1991, s.95) ' a göre Eğitim, insanlığın varoluşundan beri daima süregelenmiştir; günümüzde de uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplumda var olmaktadır. Nüfusu sınırlı olan ilkel bir kabilede, insanoğlu bir taraftan temel ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığı araçları geliştirmeye çalışmış, bir taraftan da toplumdaki çocuk, genç ve diğer yetişkinlere, örgün olmayan bir eğitim vermiştir. Böyle bir toplumda birey canlı- cansız çevre ile etkileşim yoluyla öğrenmiştir ve öğrenmeye devam etmektedir. Öğrenmenin oluştuğu her durumda, insan davranışlarını değiştiren bir eğitim sürecinden söz edilebilir. Örneğin, balıkçılıkla geçinen ilkel bir kabilede, babasının peşine takılarak balık avına giden bir çocuk kendi yaşamı içinde eğitilmektedir.

Fidan(1994, s.95)'a göre ise Eğitim, insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Okullar ise eğitim sürecinin en önemli bölümünü oluşturur. Eğitim sadece okullarda yapılmaz. Günlük hayattaki eğitim-okul bitişikliği, eğitim denince okulu hatıra getirir. Oysa ki, okul dışında da gençleri ve yetişkinleri bir mesleğe hazırlamak ve onların hayata uyumlarını kolaylaştırmak için açılmış kısa süreli eğitim veren kurumlar vardır.

Ayrıca eğitim; ailede, iş yerinde, asker ocağında, camide ve insanların oluşturdukları çeşitli gruplar içinde de yer alır. En geniş anlamı ile eğitim toplumdaki “kültürleşme” sürecinin bir parçasıdır.

Büyükan (2011, s.3)’a göre; eğitim çabalarının en genel amacı, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir biçimde uyum sağlamalarına yardım etmektir. Bu uyumun gerçekleşmesi için, bireylerin yetenekleri eğitim yoluyla en son sınırına kadar geliştirilir. Eğitim kurumlarının ve eğitim uygulamalarının çağın koşullarına göre düzenlenmesi ve geliştirilmesi bilimsel bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu nedenle eğitim alanında çalışanlar eğitim konusunu analitik bir yaklaşımla ele almak durumundadırlar. Eğitimi geliştirmenin en temel ölçütü insan ögesinin geliştirilmesidir. İnsanın kalıtsal güçlerinin geliştirilmesi ve istenen özelliklerle donanmış bir kişiliğe kavuşması için en etkili araç eğitimidir. Eğitim kişilik geliştirmede bir çevre etkenidir. Kişiliğin gelişmesini sağlayan çevre, insanın içinde büyüdüğü kültürdür. Eğitim insan kişiliğini geliştirmede kültürel etkenlerden biridir. Bu anlamda eğitim, çevre etkeni olarak kalıtıma dayanmak zorunda, fakat kalıttan daha etkili olarak insanı, yeteneklerinin sınırı içinde istediği yönde değiştirme gücüne sahiptir. Bu yüzden insan eğitim(çevre) ile kalıtımın birer ürünüdür.

Literatüre baktığımızda eğitim hakkında pek çok tanımın yapıldığını görürüz. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

Eğitim;

- Bireyin içinde yaşadığı toplumda davranış biçimleri edindiği süreçler toplamıdır. (Varış, 1996)
- Yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken, gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmede yardım etme etkinliğidir. (Oğuzhan, 1993)
- Bir cemiyette yetişmiş neslin henüz yetişmeye başlayan nesle fikirlerini ve hislerini vermesidir. (Tezcan, 1994)
- Bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranışların örüntülerini kazandığı süreçler toplamıdır. (Demirel ve Ün, 1987)
- Önceden saptanmış amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan plânlı etkiler dizgesidir. (Oğuzhan, 1993)

- Çocukların ve gençlerin toplum yaşamında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri, ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmede yardım etme terbiyedir. (Türk Dil Kurumu [TDK], 1988)
- Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. (Ertürk, 1991)
- Bireylerin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir. (Çilenti, 1988)
- Bireyin toplumsallaşmasında ve bireysel gelişiminin oluşmasında seçkin ve kontrollü bir çevreyi ve okul etkinliklerini içine alan toplumsal bir süreçtir. (Demirel ve Ün, 1987)

Sanat Eğitimi

Sanat, bir duygunun bir tasarımın veya güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümüyle veya bir kısmıyla ulaşılan yaratıcılığa denir. Sanatı anlamak, sanatsal etkinliklerde bulunmak, sanata ilgi duymak her birey için bir gereksinimdir. Sanat gerçek dünyayı anlamanın, anlamlandırmanın, yorumlamanın bir yoludur. Belki de keşfedilecek sanal bir dünya yaratmanın bir yoludur.

Sanat yapmak insan doğasının bir gereğidir. Toplumsal yaşamın en önemli boyut ve unsurlarından biri olarak görülür. İnsan olmanın gereği, varlığının bir ifadesidir. Dolayısıyla insan yaşamında formel bir sanat eğitimi olmadığını düşünsek bile sanatsal belirtiler amatörce veya içgüdüsel bir şekilde, insanın doğasından kaynaklanan bir içtepi olarak kendini farklı alanlarda gösterebilir. Ancak birçok insan doğuştan gelen yetenek ve becerilerini kullanamadan veya farkına varmadan yaşamını sürdürdükleri estetik doyumdan yoksun kaldıkları görülebilmektedir.

XX. yüzyılın başından bu yana sanat eğitimi kavramı genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır. Dar anlamda ise okullardaki ilgili bölüm ve sınıflarda bu alana ilişkin olarak verilen dersleri kapsar. (Artut, 2013, s.105)

Gençaydın (1990, s.106)' a göre sanat eğitimi, genel eğitimin önemli bir parçası olarak kabul edilebilir. Ancak, sanatın bir özgünlük ve bireysel yaratıcılık olgusu olduğunu dikkate aldığımızda, sanat eğitiminin kendine özgü çok özel yasalarının ve ilkelerinin

varlığını da kabul etmeliyiz. Bu nedenle, sanat eğitiminin eğitim dizgesi içerisindeki yerinin çok iyi belirlenmesi gerekir.

Erinç (1988, s.106)'e göre “Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır. Çağdaş sanat eğitimi herkes için gereklidir, ustalık ve beceriyi amaçlamaz. Bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkararak estetik kaygı ve düşünce potasında gelişmelerini esas alır. Onların sanata ilişkin ön yargılarını kıran, sanattan anlayan, sanat destekleyicisi, seçkin sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi hedefler.”

Sanat eğitimi insanların duyarlılık sınırlarını zorlar ve o sınırın daha da genişlemesini sağlar . Bu yolla insan kendini bir kez de bu yönü ile tanıma olanağı bulur ve kişi olma, olabilme yolunda bilinçle ilerler.

Müzik

Müzik Nedir?

Müzik, seslerle anlatılan bir sanattır. Malzemesi seslerdir; sesleri birleştirip düzenleyen ve bir anlatım sanatına dönüştüren ise insandır.

Müzik, insanın günlük yaşantısı ve bütün hayatı boyunca içinde yaşadığı bir ses atmosferidir. Bazen bir eğlence aracı olarak, bazen bir anlatım aracı olarak, bazen üzüntü ve sevincimize bir arkadaş olarak, bazen rahatlatıcı ve dinlendirici olarak, müzik daima yaşantımızın içindedir. Her ne şekilde olursa olsun müzik insanları daima etkilemiştir. Bu etkileniş, insanlığın varoluşuna kadar dayandırılmaktadır. İnsanlığın varoluşuyla birlikte başladığını kabul ettiğimiz müzik, günümüze kadar değişik zamanlarda ve değişik kişiler tarafından değişik şekillerde tarif edilmiştir. Ancak, yapılan tarifler, kişilerin bulundukları döneme, niteliklerine, bilim- sanat ve müzik anlayışlarına göre farklılık göstermiştir. Günümüzde de müziğin değişik yönlerden tanımı yapılmaktadır. Bu tanımlar aşağıdaki şekilde sınıflanmaktadır:

1. Metafiziksel ve dinsel açıdan bakanlara göre örnek:

“Müzik, insanlığın ahlâkını arındıran, kutsal bir bilimdir. “ (Dede Efendi)

“Müzik, tanrısal (ilâhi) bir sanattır” (Beethoven)

2. Dil yönünden yaklaşanlara göre örnek:

“ Müzik, insan ruhunun dilidir.” (Weber)

“ Müzik, evrensel bir dildir.” (Cottin)

3. Daha çok içerik yönünden yaklaşanlara göre örnek:

“ Sözcükler ile anlatılması mümkün olmayan duygu ve coşkuları, sezdirecek duyuracak biçimde düzenlenmiş sesler aracılığıyla başka gruplara yansıtma sanatıdır.” (Saygun)

4. Yapı bakımından ele alanlara göre örnek:

“ Müzik seslerin mimarisidir.” (de Stael)

“ Müzik, maddi bakımdan sesleri bazı biçim ve bir takım koşullar altında birleştirmedir.” (Kastner)

5. Öğeleri bakımından ele alanlara göre örnek:

“ Müzik, başlıca iki ögesi ses ve ritim olan bir bütündür; ses ve ritimle anlatım sanatıdır.” (Sun)

“ Ezgisi olmayan müzik, müzik değildir.” (Schumann)

6. Düzenleniş biçimi ve seslendirme türü bakımından ele alanlara göre örnek:

“ Düşünce ve duyguları, kulağa güzel gelecek seslerle iletme sanatı: bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan yapıtların okunması ya da çalınması.” (Resimli Türkçe Sözlük)

7. Alan- dal yönünden ele alanlara göre örnek:

“ Müzik sözcüğü, seslerden oluşan bilim ya da sanatı anlatır: o kuralların doğruluğu ölçüsünde bilim, bu kuralların gerçekleştirdiği ölçüde sanattır.” (Marpurg)

“ Müzik hakkında söylenenlerden tümüyle şu biçimde bir tanımlama ortaya çıkabilir: Seslerin sanat çerçevesi içinde düzenlenmesine Müzik (Sanatı) ve bu sanatla ilgili bilimlerin tümüne de Müzik Bilimi denir.”(Grebene) (Uçan, 1985, s.77-80).

Yapılan tanımlardan, müziğin bir bilim ve sanat olduğunu anlıyoruz. Müziğin oluşturulması için, müziğin yapı taşlarını oluşturan, seslerin bir araya getirilmesinden; çalınıp söylenmesine; öğretilmesinden dinlenmesine kadar müziğe ait bütün kuralların oluşturduğu kurallar topluluğuna Müzik Bilimi denir. Müziğin temel yapısını oluşturan sesleri; insanın kendi zeka düzeyine ve doğuştan getirip sonradan geliştirdiği

yeteneklerinin düzeyine göre güzeli arama düşüncesiyle estetik bir yapıda müzik biliminin kurallarına uygun olarak işlemesine Müzik Sanatı denir (Küçüköncü, 2007, s.1-3).

Müziğin Kökeni, Tanımı ve Tarihçesi

Müzik kelimesi, Yunan mitolojisindeki ilmin ve güzel sanatların ilaheleri(tanrıça) sayılan ve Jüpiter'in Mnemosyne'den doğma dokuz kızı “ Müz” lerden gelmektedir. Müzik, Batı dillerine Yunancadan geçmiş ve ona yakın kelimelerle ifade edilmiştir: Grekçe “ musikhe” ,Latince “musica”, İngilizce “music”, İtalyanca “musica”, Almanca “musik”, Fransızca “musique”. Arapçaya ise “mûsîkâ”, “mûsîka” ve “mûsîkî” olarak geçen bu kelime Türkçede “musiki” ve “müzik” kelimeleriyle telaffuz edilmektedir.

Eski Yunan'da “müz” kelimesi doğrudan doğruya sesle ilgili olmayıp zımnen kutsal bir anlam kazanmıştır. İslam kültüründe ise İhvânü's- Safâ ve Kindî gibi bilim adamları müzikle gök cisimlerini ilişkilendirerek bu kelimeye kozmik bir anlam atfetmişler, Farabî, İbn Sinâ ve daha sonraki müzikbilimciler de musikiye “seslerin ilmi”, “nağmeleri bir araya getirme ve seslerin münasebetleri sanatı” anlamlarını yüklemişlerdir. Musiki adı altında Arapçaya geçmiş olan müzikle ilgili olarak “terennüm”, “ginâ”, “lahn” ve “semâ” gibi kavramların “işitilen şeyler, melodiler, nağmeler” anlamında zamanla İslam literatüründe yerini aldığı görülmektedir.

Müzik tarihinin nereye kadar dayandığı konusunda kesin bilgilere ulaşmak mümkün değildir. Bazıları, müziğin insanlık tarihi kadar eski olduğunu öne sürmektedirler; zira, onlara göre dünyada yaşayan ilk insanların kulakları ve sesleri olduğuna göre müzik hep var olmuştur. Ancak bu iddiaları ispatlamak mümkün değildir.

Bazı araştırmacılar, müziğin ilk insanların hayatına girmiş bir unsur olduğunu ve insanların gündelik işlerini, konuşmayı öğrenmeden önce ritimle ve sonraları ritim eşliğinde bazı sesler(melodi) eşliğinde yürüttüklerini ifade etmektedirler. Ayrıca dinî mahiyetteki bir takım hareketlerden doğan “raks” ın (Mevlevilerin seması gibi) katılmasıyla ritim, melodi ve raks gibi üç öge dinî ayinlerin temelini oluşturmuştur. Nereye kadar dayandığı ve hangi tarihte başladığı bilinmeyen müziğin insanların bilgi ve beceri anlamındaki ve sosyal, ekonomik kültürel alanlardaki değişim ve ilerlemelerine göre sürekli bir değişim ve gelişim çizgisi izlemesi doğal bir durumdur. Seslerin ilmi olarak kabul edilen müzik, tarih süreci içerisinde matematik ve felsefe içerisinde bir ilim olarak görüldüğü gibi psikoloji ve sosyolojinin de müzikle ilgilendiğini görmekteyiz. Fiziksel bir olay olan müziğin fizik

bilimiyle ilgisini özel olarak belirtmek gerekir. Dolayısıyla müzik, bir ilim ve sanat olmanın yanında başka birçok disiplinin de ilgi alanına giren bir disiplin olmuştur. (Çakır, 2009, s.7-8)

Müzik ve İnsan

Müzik, yaşamın her evresinde ve hemen her alanında insanı saran, insanın neredeyse onsuz edemediği bir olgudur. Ana kucağında ya da beşikte, evde, sokakta, işyerinde, okulda, eğlenme ve dinlenme yerlerinde, radyo ve televizyonda, tören ve toplantılarda müzikle iç içe oluruz. Anne karnındaki bebek, annesinin kalp atışlarından etkilendiği için doğumdan sonra bu bildik sesi yeniden bulunca rahatlar. Sonraları insanın müzikten etkilenmesi, doğrudan bir ilişki biçimine dönüşür, giderek çeşitlenir, zenginleşerek yaşam boyunca sürer gider.

Doğduğu çevrede müzikle etkileşim içinde olan insan, bazı müziksel davranışlar kazanır: Dinleme, benzetme, oynama, mırıldanma, tempo tutma, ıslık çalma, söyleme, tıngırdatma, beğenme, çalma, yaratma, eleştirme ve benzerleri... Bu davranışların temelinde “*müzikle anlaşma*” vardır. Müzik insana kendini tanıma, kendini gerçekleştirme, kendini anlatma, kendini aşma olanağı verir.

İnsan ve müzik ilişkisinde çeşitlenen etkiler kuşkusuz ki bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal, kültürel koşullar ve olanaklarla sınırlıdır. Bu koşul ve olanakların niteliği, toplumun ve müziksel çevrenin gelişkinlik düzeyine bağlıdır. (Say, 2009, s.18)

Müziğin İnsan ve Toplum Hayatındaki Yeri ve Önemi

“Birey olarak her insan, bazı özelliklerle donanmış bir organizma olarak, doğal, toplumsal ve kültürel öğelerden oluşan bir çevre içine doğar; doğduğu çevredeki doğal, toplumsal ve kültürel öğelerle az ya da çok fakat sürekli bir etkileşim içinde bulunur. Bu etkileşim süreci içinde insan, toplumsallaşıp kültürlenerek giderek kendini geliştirir. Bu duruma göre insan “Bio-kültürel ve toplumsal bir varlıktır.”

Yukarıdaki tanımdan da anlayacağımız gibi , insan doğal, toplumsal ve kültürel bir çevreye sahiptir. Doğal çevresinde bulunan sesleri işitme ya da duyma denilen biyolojik özellikleri ile algılayarak, tanımaya çalışan insan, onlara çeşitli tepkiler verir. O sesleri özellikleriyle tanımaya, adlandırmaya, taklit etmeye, kullanmaya, biçimlendirmeye çalışır. Doğal çevresindeki seslerin etkisinde kalan insan; hormonal yapısıyla, salgı bezlerinin ve sinir

sisteminin tepkisiyle bir gök gürültüsü ya da tıkırtıdan korkar, yağmurun ya da rüzgarın sesiyle rahatlar, kuş ya da kuzu sesinden zevk duyar, motor ya da zil sesinden sinirlenebilir. Bu tepkiler, insanın psikolojik- duygusal özellikleridir. Toplumsal çevresinde ise, diğer insanlarla sesler yoluyla iletişim sağlar.

İnsanın yaşama biçimine “Kültür” denir. İnsanın yaşama biçimi kültürel çevresinin bir ürünü olan sesleri biçimlendirmesinde görülür. İnsan, doğal çevresindeki seslerden etkilenir, toplumsal çevresiyle iletişim kurmak için doğal çevresindeki sesleri biçimlendirerek kültürel çevresinin bir ürünü olan müziği meydana getirir. Yeni doğmuş bir bebeğin ninni söyleyerek uyuması, bebeği severken söylenen sözlerin bir basit ezgi meydana getirmesi, daha büyük bir çocuğun oyun oynarken oyunlarına müzik katması, ders çalışırken müzik dinlemesi; müziğin insan hayatındaki önemini göstermesi ve kültürel çevresinde müziği kullanması bakımından güzel örneklerdir.

İnsanın yaşı büyüdükçe, müziğin hayatındaki yeri ve önemi de de artacaktır. Bir işyerinde çalışanların, müzik dinleyerek iş yaptıkları zaman, o işyerindeki verimin arttığı araştırmalar sonucu anlaşılmıştır.

Eğlenmek isteyen insanın müzik dinlemesi, sıkıntısı olan bir insanın müzik dinleyerek rahatlaması, çalışan bir insanın müzik dinleyerek daha verimli çalışması, ruh hastalıklarının tedavisinde müziğin kullanılması, müziğin insanlar üzerindeki etkisini anlamamız için yeterlidir. Müzik bireyleri olduğu gibi, bireylerin meydana getirmiş olduğu toplumları da etkiler. Her milletin kendi milli marşlarını dinlerken duygulanmaları, spor müsabakalarında aynı takımı tutan taraftarların birlikte söyledikleri müziklerle takımlarına moral vermeleri, tarihte mehter takımı günümüzde askeri bandoların askerler üzerindeki etkisi, en küçük toplulukların bile kültürel yapılarına uygun biçimde müziği kullanmaları, müziğin insan topluluklarına olan etkilerini gösterir.

Yukarıda anlatılanlar, sadece müziğin dinleme boyutudur. Halbuki, müzik ilk önce bestelenir, sonra icra edilir, yani çalarak ve söylenerek seslendirilir, ondan sonra seslendirilme aşamasında dinlenir. 20.yüzyıla kadar, insanlar müziği genellikle çalındığı anda dinleyebiliyorlardı. Ancak, günümüz teknolojisinin getirmiş olduğu araçlar artık müziğin, istenildiği anda en nitelikli biçimde kaydedilmesini ve dinlenilmesini sağlamaktadır. Bu da Müzik Endüstrisi ve Teknoloji’ sinin gelişmesini sağlamıştır. Birçok insan, besteleme ve icra etme işini kendisine meslek edinmiş, birçok insan da bestelenmiş ve icra edilmiş müzik eserlerini, dinleyici toplumuna teknolojik araçlarla sunma işini,

müziğin insan ve toplum hayatındaki yeri ve önemini kendilerine meslek edinmişlerdir. Çağımız teknolojisinin getirmiş olduğu yeniliklerle bu çok daha fazla artmıştır. (Küçüköncü, 2007, s.2)

Müziğin İnsan Yaşamındaki İşlevleri

Uçan (1994, s.13)'a göre Müziğin insan yaşamı üzerindeki başlıca işlevleri şunlardır:

1. Bireysel İşlevler: Bireyin dengeli, doyumlu, sağlıklı, başarılı, duyarlı ve mutlu olması için bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak gelişimine katkıda bulunur, gelişimini sağlar.
2. Toplumsal İşlevler: Bireyler birey ve toplum, toplumsal kesimler ve toplumlar arasında anlaşma, paylaşma, yakınlaşma, işbirliği ve bütünleşme sağlar.
3. Kültürel İşlevler: Kültürü arttırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve aktarıcı, kültürler arası ilişkileri zenginleştirici müziksel etkinlikleri kapsar.
4. Ekonomik İşlevler: Öz- biçim dengesini sağlayacak, sunu-istem ve üretim-dağıtım- tüketim ilişkilerinin yer aldığı ekonomik faydaları kapsar.
5. Eğitimsel İşlevler: Bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerin sağlıklı, etkili, verimli ve buna yönelik düzenlemeleri kapsar.

Müzik bu işlevlerinden dolayı yüzyıllardır önemli ve çok yararlı bir

- Eğitim aracı
- Eğitim yöntemi
- Eğitim alanı(amacı) 'dır.

- 1.Müzik, okul ve toplum çevresine nitelikli yaşam için katkıda bulunur.
2. Müzik öğrencilerin gelecek için hazırlanmalarında yardımcı olur ve hobidir.
3. Müzik daha çok çalışmaya yönelterek günü yaşanabilir ve ilginç yapar.
4. Müzik düşünme becerilerini ilerletmede üst düzey davranışlar içerir.
5. Müzik hayal etme ve yaratmaya yol gösterir, deneyim ve yaratıcılığa katkıda bulunur.

6. Müzik yaşamı zenginleştirir, geçmiş ve şimdiki kültürler gibi kendi kültürel zenginliklerimizi anlamayı sağlar.
7. Müzik yapmak ve bestelemek doyurucu ve ödüllendirici etkinliklerdir.
8. Müzik duyarlılığı geliştirir.
9. Müzik eğitimi büyük ve küçük kas uyumunu sağlar.
10. Takım çalışması ve uyumu teşvik eder.
11. Yaratıcılık ve bireyselliği geliştirir.
12. Müzik eğitimi benlik değerine katkıda bulunur.
13. Müzik eğitimi disiplin ve kendini bir şeye adanmayı artırır.
14. Başarı ve eğlencenin kaynağıdır.
15. Müzik eşsiz ve farklı öğrenme modelleri sağlar.
16. Müzik insanlar için dışavurumsal bir terapi'dir.
17. Müzik başarının habercisidir.
18. Müzik diğer zeka alanlarını geliştirir.
19. Okul programlarında diğer alanlarda zorluk çeken öğrencileri başarıya hazırlar.
20. Müzik programı çalgı ve özel donanımlı çalışma ortamları gerektirir.

Müzik Eğitimi

Tarihte birçok filozof, müziği eğitimin önemli bir parçası olarak kabul etmiştir. Platon(MÖ.427-347) müziği “Ritim ve armoni, insan ruhunun derinlerinde, ruh ve beden arasında duran, vücudun zarafetini ve insan zekâsını öne çıkaran, doğru yolda olunduğunun tek ve en güçlü göstergesidir.” şeklinde açıklamıştır. Konfüçyüs (MÖ.552-479) müziğin kişisel ve toplumsal gücüne işaret etmiş, “Üstün insan, müziği, kültürün mükemmelleşmesi yolunda kullanan insandır. Müzik yaygınlaştığında, insanlar arzularına ve ideallerine ulaştığında, büyük ulusların ortaya çıktıklarını görebiliriz.” demiştir. Aristo (MÖ.384-322) ise “iyi bir karaktere ulaşmada erken ve yoğun bir müzik eğitimi ”nin önemini vurgulamıştır. Ortaçağ boyunca müzik; geometri, astronomi ve aritmetikle birlikte, eğitimin dört temel boyutundan biri sayılmıştır.

Örgün eğitimin birinci basamağı İlköğretim Okullarıdır. Çocuk okuma-yazma ve genel bir takım bilgileri ilköğretim I. Ve II. Devrede öğrenir. Ancak, ilköğretim okulunun görevi, çocukları, örgün öğretim kurumlarında elde edecekleri bilgi ve becerileri, doğru, kolay ve kalıcı olarak öğrenebilmeleri için sistemli çalışmaya alıştırmak; doğuştan getirdikleri beceri ve yetenekleri aktif hale geçirmek; toplumsal, sosyal ve kültürel çevreleri ile olan ilişkilerini kuvvetlendirmektir.

Örgün eğitim, ilköğretim I. ve II. Basamağında yukarıda özetlemeye çalıştığımız hedefleri gerçekleştirecek olan, İlkokul Öğretmeni ya da bugünkü adı ile Sınıf Öğretmeni'dir.

Müzik eğitimi, çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak, yukarıdaki hedeflerin gerçekleşmesi için en uygun eğitim sahasıdır. Sınıf öğretmenleri Müzik Eğitimi konusunda en iyi şekilde eğitilip, yetiştirilmelidir.

Müzik besteci, icracı ve dinleyici diye adlandırılan, birbirlerinden farklı, fakat aktiviteleri birbirini bütünleyen kültürel yapıya sahip faktörlerden oluşan, geniş nitelikleri bulunan sanat dalıdır. Müzik eğitimi, bu üç faktörün eğitimini içinde bulunduran bir bütündür.

Müzik eğitimi, yaygın ve örgün biçimde bireyin;

-müzik yeteneğini geliştirmeyi,

-müzik kültürü kazanmasını,

-müzikten yararlanabilmeyi öğrenmesini gerçekleştirmeyi amaçlar.

Toplumsal yönden ise toplumda;

-Ortak müzik kültürünün korunmasını, pekiştirilmesini, geliştirilmesini, çağdaş müzik kültürünün kazandırılmasını

-Ortak değerlerin müzik yoluyla güçlendirilmesini,

demokrasi anlayışının müzik yoluyla geliştirilmesini hedefler.

Müzik eğitimi;

a)Yaygın Eğitim

b)Örgün Eğitim yoluyla gerçekleşebilir.

A)YAYGIN MÜZİK EĞİTİMİ:

Daha çok kulaktan öğretim metoduna dayalı bir eğitimidir. Babadan çocuğa, ustadan çırağa bir öğretim şeklidir. Görerek, dinleyerek ,taklit ederek öğrenilir.

Müzik kursları, özel dersler, dernekler, dershaneler vb. yaygın müzik eğitiminin yapılmasını sağlayan kurumlardır.

B) ÖRGÜN MÜZİK EĞİTİMİ:

Örgün müzik eğitimi de;

-Özel Müzik Eğitimi

-Genel Müzik Eğitimi olarak inceleyebiliriz.

Özel Müzik Eğitimi: Yeteneği olan kişilerin seçilerek, onları uzmanlaştırmayı amaçlayan bir eğitimidir. Şu başlıklar altında toplanabilir: (Uçan, 1983, s.15-16)

1. Müzik öğretmenliği eğitimi
2. Sınıf(İlkokul) öğretmenliği eğitimi
3. Anasınıfı öğretmenliği eğitimi- okul öncesi
4. Bestecilik ve seslendiricilik eğitimi
5. Müzik araştırmacılığı eğitimi
6. Müzik teknolojisi eğitimi
7. Askeri müzik eğitimi
8. Dinsel müzik eğitimi
9. Yurt dışına göndererek müzik eğitimi.

Özel müzik eğitimi kişinin uzmanlaşmasını amaçlayarak yapılan eğitimidir. Ancak, kişi uzmanlaştığı müzik alanını her zaman aynı amaç için kullanmayıp farklı amaçlar için kullanabilir. Bunları aşağıdaki şekilde açıklayabiliriz:

- a) Amatör amaçlar için: Kişinin aldığı özel müzik eğitimi, kendi sanatsal nitelikli yeteneklerini, hobilerini geliştirmek ve toplum içinde, diğer kişilerden farklı bir sosyal statüye sahip olabilmek için kullanmasıdır.
- b) Profesyonel amaçlar için: Kişinin aldığı özel müzik eğitimi, müzik alanında, meslek olarak profesyonel biçimde kullanmasıdır.

Genel Müzik Eğitimi: Ülkemizde her vatandaşımızın, yeteneğine bakılmaksızın, bir müzik eğitiminden geçirilmesi, müzik kültürünün gelişmesi, yaygınlaştırılması ve çağdaşlaşması

açısından gereklidir. Müzik eğitimi de aynı okuma yazma eğitimi gibi, temel eğitim basamağında başlamalıdır.

Bu bakımdan genel müzik eğitiminin basamaklarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Temel Eğitim Öncesi/ Okul Öncesi: Zorunlu eğitim çağına gelmemiş çocukların isteğe bağlı eğitimidir. Anaokulları, ana sınıfları ve öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıflarında yapılır. Müzik eğitiminin, eğitim sistemimiz içinde istenilen düzeyde yapılabilmesi için, okul öncesi öğrencilerine uygulanan genel eğitim, öğretim programlarının etkinliklerinde, müzik eğitiminin gerektirdiği biçimde, düzeyde, nitelikte, kalitede müzik öğretimi çalışmaları, etkin şekilde uygulanmalıdır.

İlkokul/ İlköğretim Okullarında: Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren, ilkokul programlarında genelleşip yaygınlaşmaya başlamıştır. 1940 senesine kadar sadece kent ilkokullarında; 1940' tan sonra hem köy hem kent ilkokullarında müzik dersi uygulamaya konmuştur.

Ortaokullarda: İmparatorluk döneminin sonlarına doğru, tüm ortaokul ya da liselerin birinci devre programlarında müzik dersi yer almaya başlamış ve bu durum Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir. İlköğretim kurumlarının kurulmasıyla ortaokullar ilköğretim programı içine dahil edilmiştir.

Liselerde: Genel lise programlarına ilk kez kez, 1952 yılında müzik dersi konmuştur. Liselerde uygulanan müzik dersleri, farklı zamanlarda uygulanan programlara bağlı olarak zorunlu seçmeli ders olmuştur. Bu arada “Koro”, “Çalgı ve çalgı toplulukları” derslerine de yer verilmiştir.

Kız meslek liselerinde, 1974-75 öğretim yılına kadar her sınıfta zorunlu olan müzik dersi, 1974' ten beri sadece “ Çocuk Gelişimi ve Bakımı” meslek dalında “Anaokulunda Müzik” olarak uygulanmaktadır.

Endüstri meslek liselerinde ve Ticaret liselerinde ise hiçbir zaman müzik derslerine yer verilmemiştir.

Yüksek Öğretimde: 1996 yılından itibaren, Basın Yayın Yüksekokulu programında seçmeli olarak uygulanan müzik dersleri, 1982' den itibaren zorunlu olmuştur. 1970 yılında Hacettepe Üniversitesi- H.Ü. 'de kurulan Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde isteyen öğrencilere, seçmeli ders olarak müzik dersleri açılmıştır. 1971 yılında Boğaziçi Üniversitesi seçmeli müzik derslerini, uygulamaya başlamış, 1974 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü- G.E.E programlarına yeni uygulamaya koyulan 4 (dört) yıllık öğretmen yetiştirme programı içinde, zorunlu seçmeli müzik dersi konmuştur. 1981 de 2547 sayılı Y.Ö.K. kanunu ile bütün yüksek öğretim kurumlarında, “ Beden Eğitimi ve Güzel Sanatlar” dallarından herhangi birisi zorunlu seçmeli ders olarak programa konmuştur. (Küçüköncü, 2007, s.60-63)

Müzik Eğitiminin Genel Kapsamı

Müzik eğitiminin genel kapsamı davranışsal ve içeriksel olmak üzere iki açıdan ele alınabilir.

Davranışsal açıdan ele alındığında, müzik eğitimi, temelde şunları kapsar. (Küçüköncü, 2007, s.58-59)

- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi

- Müzik dinleme eēitimi
- Müziksel yaratma eēitimi
- Müziksel bilgilenme eēitimi
- Müziksel beēeni geliştirme eēitimi
- Müziksel kişilik kazanma eēitimi
- Müziksel duyarlılıēı artırma eēitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eēitimi
- Müzikten yararlanma eēitimi

İçeriksel açıdan ele alındıēında ise, müzik eēitimi temelde, şunları kapsar:

- Müziksel işitim(kulak) eēitimi
- Ses eēitimi
- Çalgı eēitimi
- Müziksel devinim ve tartım(ritim) eēitimi
- Müzik bilgisi eēitimi
- Yaratıcılık eēitimi
- Beēeni eēitimi
- Müziksel kişilik eēitimi
- Müziksel etkinlikler eēitimi
- Müziksel kullanım ve yararlanım eēitimi

Müzik Eēitiminin Temel İlke ve Amaçları

Müzik eēitiminin ilke ve amaçları, eēitimin türüne, düzeyine, süresine ve ieriēine baēlı olarak deēiřiklikler gösterir. Ancak, niteliēi ne olursa olsun, her tür ve düzeydeki müzik eēitiminde önemli ölçüde geerliliēi olan birtakım temel ilke ve amaçlar vardır.

Bilindiēi gibi, müzik ve onunla ilgili insan davranışı son yıllarda önemli bir deēiřim içindedir. Mziēin deēiřik türlerinde çalışan besteciler ve yorumcular, hem kendilerinde, hem de ocuk, genç, yetişkin ve yaşlılarda yeni duyuşların oluşmasına yol açan yeni yeni

yaratma, işleme ve yorumlama olanakları keşfediyorlar. Toplumsal ve kültürel değişikliklerle birlikte oluşan bu süreç, toplumun her kesimini etkiliyor. Hızla gelişen iletişim araçlarıyla sağlanıp sunulan müzikler, bireysel ve toplumsal müzik yaşamında şu ya da bu yönde köklü değişikliklere yol açıyor. Modern toplumlarda herkes hemen her gün her tür müzikle, her türlü müziksel araç- gereç ve teknikle karşı karşıya gelebiliyor.

Böyle bir durumda müzik eğitimi, bireyin içinde yaşadığı, her gün yüz yüze olduğu müziksel çevresiyle sağlıklı bir etkileşimde bulunabilmesini; müziğin yaratım, üretim, yorum, kullanım ya da tüketimine doğrudan ya da dolaylı olarak, bilinçli ve bilgili biçimde katılabilmesini ve giderek müziksel yaşamın gelişmesine katkılarda bulunabilmesi için gerekli davranışlarda donatılmasını amaçlamalıdır.

Bu amaçla müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirmeli; öğrenciyi belli koşullandırmaların ürünü olan tek yanlı müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalı; öğrenciyi müziğin çeşitli, çok yönlü tını özelliklerine, yapı taşlarına, kuruluş biçimlerine ve etki alanlarına açmalıdır. Öğrenciye müzikle ilişkilerinde daha yüksek düzeyde bir bilinçlilik ve eleştirme gücü kazandırmalı; bir çalgı, plak ya da kaset, müzikle ilgili bir kitap ya da kaynak seçiminde ve bir müzik eserini ya da etkinliğini eleştirip değerlendirmesinde öğrenciye yardımcı olacak bireysel müzik yeteneklerini geliştirmeli; öğrencinin değişik türdeki müzik çalışma ve etkinliklerine etkin katılımını sağlamalıdır (Tarman, 2016, s.9).

Müzik Eğitiminin Türleri

Müzik eğitimini sınıflama düşüncesi ilk kez müzik eğitimcisi Prof. Dr. Ali Uçan tarafından ortaya atılmış ve ülkemizdeki diğer müzik eğitimcilerince kabul görmüştür.

Müzik eğitimi “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma sürecidir.” (Uçan,2005). Müzik eğitimi, yönelik olduğu ana amaç ve kitle bakımından kendi içinde üçe ayrılır. Bunlar; genel, amatör ve mesleki müzik eğitimidir.

Genel Müzik Eğitimi

Uçan(1994, s.26)’a göre Genel müzik eğitimi; iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür.

Genel müzik eēitimi aslında, her düzeyde herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan ‐asgari ortak genel kültür‐ n baēta gelen ayrılmaz ēelerinden biridir. Ancak, lkemizde okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeylerinde zorunlu olduēu halde, lise ve niversite düzeylerinde henüz zorunlu hale getirilememiētir. Genel müzik eēitimi, genellikle okul öncesinde anaokulu, ilkokulda sınıf; ortaokul ve lisede müzik ēretmeni tarafından okutulur; üniversitede ise müzik okutmanı veya müzik ēretim görevlisi tarafından yürütülür.

Okul ncesi eēitim ve ilkēretim evrelerindeki genel müzik eēitiminde, bireye(ocuēa, ērenciye) asgari ortak- temel müzik kültürü kazandırılırken, eēitli müziksel araç ve gereçlerle yüz yüze gelme, alıēma ve kendini mziēin belli baēlı davranıē boyutlarında deneme fırsatı ve olanaēı da verilir. İlk yıllarda daha çok oyun biçiminde ya da oyunlaētırılarak yapılan bu alıēmalar ve denemeler, sonraki yıllarda giderek belirli etkinlikler ve davranıē biçimlerine dnēr. Önceleri deviniēsel ve duyuēsal aēırlıklı olan bu süreç içinde yavaē yavaē, bireyin yapısına, yaradılıē zelliēine ve eēilimine en uygun müziksel araç gereç ve alan belirlenir ve ērenci(birey) bu belirlemeye dayalı olarak yönlendirilir.

Ortaokul ve lise evrelerinde deviniēsel, duyuēsal ve biliēsel davranıēlar arasında belirli bir denge kurulmasına zen gösterilen genel müzik eēitimi, ortaēretim ve yksekēretim evrelerinde bireyin ‐asgarî ortak-genel müzik kültürü‐ n eēitlendirip zenginleētirerek geliētirirken, giderek daha çok biliēsel ve duyuēsal aēırlıklı bir niteliēe bürünür.

2005 yılında Ankara’da toplanan ‐Müzik Eēitimi Anabilim Dalı Baēkanları‐ , genel müzik eēitiminin temel ilkelerini ēyle belirtmiētir: (Tarman, 2016, s.9-10)

Müzik eēitimi, temel insan hakları ve eēitim haklarından biridir.

Genel müzik eēitimi, herkes için gerekli, zorunlu, sürekli ve kesintisizdir.

Müzik kültürü ‐asgari ortak‐ genel kültürün vazgeçilmez bir ēesidir.

İnsanın müziksel geliēimi ve baēarısı, genel geliēimini ve akademik baēarısını olumlu yönde etkiler.

Ülkemizde müzik dersi, ilkēretim okullarımızda zorunludur ve haftada bir saat olarak uygulanır. Ortaēretim kurumlarımızda ise seçmeli dersler arasında yer alır.

Genel müzik eēitiminin önemli sorunlarından biri özellikle ilkēretim birinci kademedede müzik dersine müzik ēretmenlerinin deēil de sınıf ēretmenlerinin giriyor olmasıdır. Bu

nedenle öğrenciler ilerleyen yıllarda programın gerektirdiği birçok davranışı kazanamamış oluyorlar. Çünkü sınıf öğretmenleri, sadece iki yarıyıl müzik eğitimi alıyorlar ve bu nedenle de müzik derslerinde başarısız oluyorlar.

Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında amatörce ilgili, istekli, ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, sevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.

Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup, seçmelidir.

Aslında, her kişide az çok bir “müziksel algılama”, “müzik yapma” ve “müziksel yorumlama”, hatta birçok kişide “müziksel yaratma” güdüsü vardır. Bu güdü, özellikle kişinin gönüllü-istekli-etkin katılımını esas alan ve kişiyi buna yönlendirip özendiren bireysel ve toplu eğitim uygulamalarında kolayca kendini belli eder ve gelişme olanağı bulur. Bu konuda özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitimine göre çok daha elverişli ortamlar sağlar.

Özengen müzik eğitimi, ilkökul, ortaokul ve liselerde daha çok, eğitsel müzik kol çalışmaları, seçmeli ses ve çalgı toplulukları, seçmeli koro ve orkestra çalışmaları, seçmeli bireysel ve toplu müzik kursları, isteğe bağlı müzik etkinlikleri ve müzik yarışmaları yoluyla gerçekleşir. Üniversitelerde ise, bunlara benzer durum ve ortamların yanı sıra, serbest ya da boş zamanları değerlendirmek amacıyla isteğe ve gönüllü katılıma bağlı olarak yürütülen bireysel ve toplu müzik yapma çalışmaları yoluyla gerçekleşir.

Öte yandan, özengen müzik eğitiminde, örgün olmayan, yani “yaygın eğitim” denilen boyut da büyük önem taşır. Bu çerçevede, müzikle ilgili belli resmî, özel ve gönüllü kuruluşların ve kişilerin özengenlere yönelik olarak düzenledikleri kurslar, özel dersler, bireysel ve toplu çalışmalar, konserler, festivaller, yarışmalar, şöenler vb. etkinlikler özengen müzik eğitiminde oldukça ağırlıklı bir yere sahiptir.

Özengen müzik eğitimi, genellikle üniversitelerde bu iş için istekli ve yeterli müzik okutmanları ya da öğretim görevlileri, orta ve daha alt dereceli okullarda ise müzik

öğretmenleri, yarı amatör/ yarı profesyonel müzikçiler, bazı durumlarda profesyonel müzikçiler, bu işe yatkın olan ya da bunu kendine iş edinmiş belli kişilerce gerçekleştirilir.

Özengen müzik eğitiminde, daha çok, müziği izleyip dinleyerek tüketen ya da kullanan kitleler yerine, müziği herhangi bir parasal ya da maddî karşılık beklemezsiniz, yalnızca zevk ve doyum sağlamak için yaparak yaşayan ve bunu âdeta kendisi için bir yaşam tarzına dönüştüren müzikseverler ve amatör müzikçiler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Müziksel öğrenmenin son derece kalıcı izli olduğu bu tür uygulamalarda, bireyin ilgisi, isteği, yatkınlığı ve yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişerek katılımda bulunması ve doyum sağlaması esastır. (Uçan, 1994, s.27)

Meslekî Müzik Eğitimi

Meslekî müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

Müzik sanatçılığı eğitimi(bestecilik eğitimi, seslendiricilik/yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği(eğitimciliği) eğitimi, müzik teknoloğu eğitimi, meslekî müzik eğitiminin başlıca dallarını(kollarını) oluşturur.

Meslekî müzik eğitimi göreceki kişide, öncelikle, seçilen kol, dal, iş ya da mesleğin gerektirdiği boyutlarda ve asgarî yeterlikte olmak üzere, belirli yetenek düzeyi ve kapasitesi aranır. Kişinin(adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve önkayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen “ sınama-eleme-sıralama-seçme” ve bunları izleyen “yerleştirme” işlemleriyle belirlenir.

Meslekî müzik eğitimi, genellikle, örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardakine benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Bazı (özel) durumlarda, bazı dallarda çok erken yaşlarda başlamakla birlikte, genellikle öğretimin son yıllarındaki yönlendirmelere de bağılı olarak, ortaöğretimde belirginleşir ve yükseköğretimde kesin biçimini alır. Alan bilgisi, genel bilgi ve meslek bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yükseköğretime doğru gidildikçe alan ve meslek bilgisine daha çok ağırlık verilir.

Hangi düzeyde olursa olsun meslekî müzik eğitimi, bu iş için yetiştirilmiş yeterli ve yetkili kişilerce yürütülür.

Meslekî müzik eğitiminde müziği bizzat yaparak yaşamanın ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli- planlı- yöntemli, kurall  ve yeterli olarak yaratan, seslendiren/ yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci ve teknolok yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin ilgisi-isteği, yatkınlığı-yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil, onun ötesinde, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır. (Uçan, 1994, s.28)

 lk ğretimde Müzik Eğitimi ve  ğretimi

Uçan(1999, s.5-6)’a göre  lk ğretimde müzik eğitimi ve  ğretimi,  lk ğretim  ğrencilerinin tümü için gerekli ve zorunlu bir eğitim ve öğretimdir. Bu durumun temelinde öğrencilerin yapısı, yapılarına uygun olarak eğitim alma gereksinimleri ve bu gereksinimleri karşılayabilmek için eğitim-  ğretim programlarının oluşturulması yatmaktadır.

Çağdaş  lk ğretimde müzik eğitimi ve  ğretimi  ğrenci merkezlidir. Bu durum  lk ğretim döneminde verilen müzik eğitimi ve öğretimini  ğrenci merkezli bir anlayış ve yaklaşımla ele almayı gerektirir.

Müzik  lk ğretim çağındaki çocuğun hayatında vazgeçilmez bir yere ve öneme sahiptir. Bu nedenle müzik;  lk ğretimde sağlam bir eğitimin temeli, anlamlı bir boyutu, kullanışlı bir eğitim aracı, etkili bir eğitim yöntemi ve önemli bir eğitim alanıdır (Uçan, Yıldız, Bayraktar, 1999, s.8)

 lk ğretimde müzik eğitimi, müziğin tüm boyutlarıyla ele alınarak işlendiği bir ders olarak gerçekleşmekte ve böylece öğrencinin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal davranışlarıyla bir bütün olarak gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim

Tüm canlıların döllenmeden başlayıp  l me kadar var olan sürecinde bazı ortak özellikler gözlenir. Her canlının yaşadığı bebeklik, gençlik ve olgunluk dönemlerinin hepsi birer gelişim sürecidir ve bu süreç yaşam boyu devam eder. Gelişim genel tanımıyla döllenmeyle başlayıp farklı gelişim alanlarında yaşamın sonuna dek art  yönde olan

değişimlerdir. Senemoğlu'na göre ise Gelişim, organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, zihinsel, dilsel, duygusal, sosyal yönden, belli koşulları olan en son aşamasına ulaşıncaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimdir (Senemoğlu, 2005) .

Bu konuda yapılan araştırmalara bakarak gelişimin, farklı değişkenlerin etkisi altında olduğunu, her canlı için özgün bir süreç olarak devam edip aynı türler içinde bile değişkenlerin etkisiyle bazı gelişimsel farklılıkların ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Gelişimin dört önemli ilkesi vardır.(Erden ve Akman, 2008) Bunlar:

- 1) Gelişim; kalıtım, çevre ve zamanın etkileşiminin bir ürünüdür.
- 2) Gelişim yordanabilir bir sıra izler.
 - Gelişim baştan ayağa doğrudur.
 - Gelişim genelden özele doğrudur.
 - Gelişim bedenin iç kısımlarından dışa doğru, merkezi bölgelerden uzaktaki organlar yönünde oluşur.
- 3) Gelişimde bireysel farklar vardır.
- 4)Yaşamın farklı dönemlerinde farklı türden gelişmeler önem kazanır.

Müzik eğitiminin, gelişimin tüm aşamalarındaki etkisi çok büyüktür ve gelişimin bütün evrelerinde olumlu etkileri oldukça fazladır. Müzik, gelişim sürecinde insanı yönlendirmekte ve insanın bilişsel süreçlerdeki gelişimini olumlu şekilde etkilemektedir. Müzik aynı zamanda çocukların sosyalleşmesinde de önemli bir rol oynar. Çocukların bilişsel kapasitelerinin gelişiminde oldukça etkilidir ve sosyal etkileşimlerde yer alabilmeleri için de aracı görevi görmektedir. Müzik, sosyal davranış biçimlerinin keşfinde çocuklara riskten uzak bir ortam sağlar (Cross, 2001, s.29).

Müziksel Gelişim

Müziksel gelişim, insanın genel gelişiminden bağımsız olarak düşünülemez ama genel gelişim ve müziksel gelişim arasında bazı ilişkiler vardır.

Gelişim, olgunlaşma süreci ile yaşantılar arasındaki öğrenmenin etkileşimi sonucunda ortaya çıkar. Olgunlaşma ile insan organizmasında, biyolojik sistemin kendi içinden gelen etkenler nedeni ile meydana gelen gelişme, öğrenmeyle de bireyin çevresiyle etkileşimi

sonucu geçirdiği yaşantıların etkisiyle meydana gelen gelişme kastedilir (Erden, Akman, 2008).

İnsan yavrusunun sessel ve müziksel gelişimi ise doğum öncesinde başlar ve bütün yaşamı boyunca ilerleyerek devam eder. Bebeğin anne karnındayken annesinin kalp atışlarından ve dinlediği müziklerden etkilendiği, böylece sese karşı ilk tepkileri verdiği görülmüştür. Anne karnında başlayan bu ilişki, bebeğin dünyaya gelişiyile birlikte kendini farklı bir ortama taşır ve bebek yeni geldiği ortamda kendisini bir ses dünyasının içinde bulur. Bu ses dünyasına kendisi de sesiyle katılmaya başlar. İnsanın ses ile olan iç içeliği zamanla kendisini ifade etmesinin, iletişim kurmasının ayrılmaz birer parçası olur. Çevresinde olup biteni ses ile algılar, kendi isteklerini ve tepkilerini de yine kendi sesi yoluyla verir. Böylece bebeğin sessel ve müziksel gelişim süreci, her geçen gün olgunlaşma ve yeni öğrenmelerle ilerleyerek devam eder (Yıldız, 2002).

Müzik biyolojik ve sosyal etkileşimimizin bir ürünü olarak gelişimin en gerekli ve tamamlayıcı boyutu olarak insan zihninin gelişiminde önemli bir yeri vardır. Müziksel gelişim işitme duyusunun varlığı ile başlar, sessel çevreyle etkileşimi sonucu giderek şekillenir. Erken çocukluk döneminde müziksel davranışlar üzerine son yıllarda yapılan araştırmalar bizlere, bebeklerin çevrelerindeki sesleri kolayca ayırt edebildiklerini ve duydukları müzik türlerine göre tepkiler verebildiklerini göstermektedir. Bebeklik dönemindeki müziksel tepkiler zamanla daha karmaşık ve bilinçli tepkilere dönüşerek müzikal davranışlar oluşmaya ve gelişmeye başlar. Bu gelişim süreçleri de tıpkı genel gelişim gibi belirli dönemsel özellikler gösterir.

Müziksel Gelişim Dönemleri

İnsan, döllenmeden başlayıp yaşamının sonuna kadar sürekli bir gelişim içindedir. Erden ve Akman(2008)'a göre birey, gelişim süreci içinde gelişirken, değişik zaman dilimleri içerisinde de belirli özelliklerin öne çıktığı gözlenebilir. Belirli özelliklerin öne çıktığı bu gelişim aşamalarına gelişim dönemleri denilir. Müziksel gelişim sürecinde belirli gelişim özellikleri belirli dönemlerde daha sık gözlenir. Bu durum ise müziksel gelişim dönemlerinin var olduğunun göstergesidir.

Müziksel gelişim dönemleri Paananen (1985)'e göre üçe ayrılır. Bunlar:

1) Duyuşsal Motor Dönemi(4-18 Ay)

- Üretilen seslerin ayırt edilmesinde bazı sorunlar gözlenir
- İşitsel algılamamanın gelişmesiyle üretilen sesler gelişir(iki taraflı iletişim)
- Müziksel figürlerin ilk formları oluşur
- Farklı aralıklar ve sürelerle sesler üretilir.

Bebekler bu dönemde duydukları müziğe tepki verirler. Müziksel tepki olarak da çeşitli sesler üretirler fakat, üretilen sesler çok küçük müziksel yapılardan oluşur. İşitsel anlamda olgunlukları arttıkça, duydukları seslere benzer sesler üretir hatta aynı perdeden cevaplar verebilirler. Sadece ritmik ya da ezgisel boyutta müziksel davranışlar gözlenir. Bu üretilen ezgiler çok büyük aralıklarda değil, yaklaşık olarak yarım ses içinde başlayıp dönemin sonlarına doğru artarak gelişir.

2)İlişkilendirme Dönemi(1,5-5 Yaş)

- Müziksel yapıları fark etmede çeşitli farklılıklar baş gösterir.
- Müziksel işaretlerle müziksel yapılar arasındaki ilişkiler üzerinde dikkat yoğunlaşır.
- Müziksel cümleler içindeki stabil olan ton ve ritim birleşimlerine dikkat yoğunlaşır.

Bu dönemde müziksel tepkiler duyuşsal motor dönemine göre daha çok gelişmiştir. Artık müziksel cümleler daha geniş ses aralıklarıyla meydana gelir. Çocuk bu dönem içinde dinlediği şarkılara aynı perdeden eşlik edebilir, şarkı söylerken nüanslara dikkat edebilir. Hatta şarkı içindeki ritim değişikliklerini bile takip edebilir. Fakat şarkı söylerken ton içinde kalmakta zorlanabilir ve düzgün bir şekilde şarkı söylemekte fazla başarı gösteremez.

3)Ayrımsal Dönem(5-11 Yaş)

- Melodik ve ritmik alandaki hiyerarşik ilişkiler keşfedilmeye başlanır.
- Sesler diziler şeklinde algılanmaya başlanır.
- Vuruşlarda aksanlar belirir.
- Ton içinde kalma yetileri gelişir. Evrensel ve yerel tonaliteler arasındaki farklılıklar, önceleri karışıklığa yol açmış olsa da kontrol altına alınır.

Ayrımsal dönem tam anlamıyla müziksel yapılar ve aralarındaki ilişkilerin geliştiği dönemdir. Ritmik ve melodik yapılar, senkoplu müzik cümleleri birlikte rahatlıkla uygulanabilir. Artık tonalite kavramı bilişsel düzeyde yerleşir. Bebeklik döneminden

itibaren duyduğu ninniler ve evrensel müzikler arasındaki yapısal farklılıklar, bir karmaşı olmaktan çıkar ve ikisinin de ayrı tonaliteler olduğunun farkına varılır

İlköğretim Çağındaki Çocukların Müziksel Gelişimleri

İlköğretim kurumlarının ilk sınıflarında çocuk, okula henüz yeni başladığı için okuma yazmayı bilmiyordur. Bu yüzden ilkokulda çocuklara şarkı sözleri ezberletilerek ve işitme yoluyla öğretilir. Bu dönemde çocuklar okuma yazmayı öğrenene kadar biraz sıkıntı yaşayabilirler. Müzik yazısı yani notalar yoluyla şarkı öğretimine en geç, üçüncü sınıfın ikinci yarısında başlanabilir.

İlköğretim kurumlarının Müzik Dersi Öğretim Programı'nı incelediğimizde; uygulanacak olan etkinliklerin şarkı söyleme(şarkı öğretimi), çalgı çalma(çalgı öğretimi) ve kuramsal müzik bilgilerinin öğretimi gibi genelde üç grupta toplandığını söyleyebiliriz. Müzik derslerine ayrılan ders saatlerini de dikkate alırsak bu üç etkinliği de aksatmayacak şekilde ders planlamaları yapılmalı ve daha çok derslerin işlenişi, müzik yapma(söyleme, çalma, yaratma) ve dinleme üzerine kurulmalıdır.

Müzik küçük çocukların büyüüp gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Küçük yaşlarda müzikle tanışan bir çocuğun diğer çocuklara nazaran yaşam kalitesi çok daha fazla gelişmiştir. Müzik yaşamımızın her alanında önemli bir rol oynamaktadır fakat çocuklar üzerindeki etkisi azımsanamayacak derecede fazladır. Müzik, çocukların kendilerini rahatlıkla ifade edebilmelerine olanak tanır. Çocuklar müzikle duygularını yaşayabilirler. Çocuğun yaşamı seslerle örülüdür. Çocuklar kendine özgü bir ses evreni içinde yaşarlar ve bu ses evrenine doğası gereği kendi ses organıyla ve bundan üretmiş olduğu kendi sesiyle katılır. Her insan gibi her çocuğun sesi de kendine has bir özellik taşır ve kendini ifade edebilmesine olanak tanır.

İlköğretim çağındaki çocuklar, anne karnından itibaren yaşamında olan tüm seslere karşı oldukça duyarlıdır. Hatta çocuk dünyaya gelmeden önce anne karnındayken seslere karşı duyarlılığı iyice gelişir, anne karnındayken annesinin nabız ve kalp atış seslerini duyar. Doğduktan sonra ise sese karşı duyarlılığı hızla gelişir. İşitme yetileri oldukça gelişkindir ve çevresinde duyduğu tüm seslere karşı sürekli dikkati açıktır. Çevresindeki seslerle sürekli bir etkileşim ve iletişim içindedir.

Müziksel gelişim, doğum öncesi süreçte belli oluşumlara dayalı olarak gelişim gösterirken doğumdan sonraki süreçte ise daha çok gözlenebilir davranışlara dönüşür ve zaman geçtikçe ilkokul çağlarına doğru müziksel gelişim hızlanarak devam eder.

Çocukların müziksel gelişimi çok yönlü ve çok boyutlu bir bütünlük içerisindedir. Bu bütünlük ilkokul çağlarına gelindiğinde müziksel devinim, müziksel işitme-söyleme-çalma ve müziksel beğeni davranışlarıyla daha çok belirginleşir. Bu gelişim, müziksel yetenek, müziksel edim-eylem ve müziksel zeka ile birlikte gerçekleşir.

Ders Kitapları

Ders kitabı, belli bir dersin öğretimi için ve belli bir düzeydeki öğrencilere yönelik olarak yazılan; içeriği yetişeklere uygun olan, incelemesi yapılmış ve onaylanmış temel kaynaktır. (Ceyhan ve Yiğit, 2004 s.16)

Ders kitapları öğrenme ve öğretme sürecinde özellikle planlı eğitim uygulamalarında öğrencilerin neler öğrenebileceğini ve öğretmenlerin de neler öğreteceğini önemli ölçüde belirleyen kaynaklar olduğundan, öğretmen ve öğrencinin temel başvuru kaynağıdır. Ders kitapları hem formel hem de informal eğitim etkinliklerine yönelik kararlar üzerinde önemli etkinliklere sahip olduklarından okul programının gerçekleşmesinde önemli bir yere sahiptir. (Tertemiz, Ercan ve Kayabaşı, 2001 s.2)

Ders kitapları, ait oldukları bilim dalından alınarak öğretim programlarında yer alan konulara ait bilgileri planlı, tertipli ve tasnifli bir tarzda inceleyip açıkladıkları için bu konular üzerinde çalışmak isteyen öğrencilerin daha kolay ve kısa yoldan amaçlarına ulaşmalarını sağlar. (Aytuna, H.A. 1963 s.218)

Ders kitapları temel bir bilgi kaynağıdır ve derslerde en çok kullanılan materyaller arasında yer alır. Öğrenme öğretme süreçlerinin başarıyla gerçekleşmesi, eğitim ortamında konunun gerektirdiği her türlü öğenin yer almasına ve bunların yeri ve zamanı geldiğinde birbirini tamamlayacak şekilde kullanılmasına bağlıdır. Eğitim ortamı, öğrenme öğretme etkinliklerinde konunun özelliğine göre etkileşimde bulunan araç gereç, tesis ve organizasyon öğelerinden oluşmaktadır. Araç gereçler ise eğitim ortamının kaynaklarını oluşturmaktadır, ders kitabı da bunlardan bir tanesidir.

Dünya var olduğu günden beri insanlar sürekli yeni bilgiler üretmektedirler. Üretilen bilgileri saklamanın en yaygın ve güvenilir yolu ise kitaplardır. Günümüzde eğitim

uygulamalarında önemli bir yer tutan kitap, yaygın olarak kullanılan önemli bir bilgi kaynağıdır. (Keser,H. 2004 s.261)

Öğretimde Ders Kitaplarının Yeri ve Önemi

Ders kitapları gibi birçok öğretim materyalleri, öğretimin daha iyi gerçekleştirilip, programda hedeflenen davranışların kazandırılmasını, eğitim ve öğretimin daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Öğretimde kullanılan bu materyaller şunlardır:

- Öğrenmeyi kalıcı hale getirir.
- Öğrenmeyi güçlendirir.
- Öğrencilerin ilgisini çeker.
- Öğretimde zaman kazandırır.
- Öğrenmede uyarıcı etki yapar.
- Anlamanın gelişmesi ve anlatım kolaylığı sağlar.
- Düşüncenin devamlılığını sağlar.
- Öğretim süreçlerini güçlendirerek daha etkin kılar ve sözcük gelişimine katkı sağlar. (Şimşek, 2002, s.60)

Eğitim öğretimde ders kitapları ve gerekli öğretim materyallerinden uygun zamanda ve uygun şekilde faydalanarak öğrenme süreçlerinin daha verimli, kolaylıkla ve başarıyla gerçekleştirildiğini gözlemleyebiliriz. Böylece öğrenme sürecinde öğrencilerin daha da aktifleşerek algılarının güçlendiğini, öğrenmeye karşı ilgi istek ve motivasyonlarının arttığını da söyleyebiliriz.

Ders Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler

- Ders kitapları öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısına uygun olmalıdır.
- Öğrenme süreci, gerekli yerlerde sürekli tekrarlara yer verilecek şekilde hazırlanmalıdır.
- Öğrenme- öğretme süreci belirli bir anlam bütünlüğü içerisinde olmalıdır.
- Öğrenme- öğretme sürecinde konularla ilgili bazı ipuçları verilmelidir.

- Öğrenme- öğretme süreci daha önceki öğrenmelerle tutarlı olmalı ve diğer derslerle de paralellik göstermelidir.
- Öğrenme- öğretme sürecinde, araştırma, inceleme, gözlem yoluyla problemleri sınama aşamalarına ders kitaplarında yer verilmelidir.
- Dikkat çekici nitelikteki öğeler, hedefler, ön organize ediciler sunulup geçiş ifadelerine yer verilmelidir.
- Öğrencilerin yeni öğrenmelere hazır hale gelebilmeleri için hazırlık sorularıyla konuya giriş yapılmalıdır.
- Öğrenme- öğretme süreci ders kitabında, öğrencinin dikkatini çekecek şekilde düzenlenmelidir.
- Ders kitabının içeriği öğrenme- öğretme sürecini kolaylaştıracak nitelikte hazırlanmalıdır.
- Ders kitaplarında öğrenmeyi artırıcı ip uçları verilmelidir.
- Ders kitaplarında resimler, şekiller ve grafikler yer almalı ve uygun renkler kullanılmalıdır.
- Ders kitapları, ünite sonlarında özetlere yer vermelidir.(Hayta ve diğerleri(2003), Ankara:Nobel)

Ders kitapları eğitim- öğretim sürecinde sürekli başvuru ve kullanılan bir kaynak olduğu için, ders kitaplarının sürekli güncellenip yenilenmesi gerekmektedir.

Problem Durumu

“İlkokul müzik eğitimi derslerini yürüten sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğrenci çalışma kitaplarına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik ders kitapları (ilkokul 1-4) ile ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek, bu görüşler doğrultusunda müzik ders kitaplarının müzik eğitime olan katkısını, programda yer alan

hedefleri gerçekleştirebilme düzeyini, ders kitabında bulunması gereken özelliklere ne derece sahip olduğunu belirlemektir.

Araştırmanın alt problemleri ise şunlardır;

- 1.Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2.Sınıf öğretmenlerinin, müzik ders kitaplarının programa uygunluğuna yönelik görüşleri nelerdir?
- 3.Sınıf öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan etkinlik çalışmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4.Sınıf öğretmenlerinin müzik ders kitaplarının bilimsel içeriği hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 5.Sınıf öğretmenlerinin müzik ders kitaplarının tasarım ve görsel düzenine ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Araştırma ilkökul müzik dersi kitaplarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak, programa uygunluk, bilimsel içerik, tasarım- görsel düzen ve etkinlikler açısından yeterli olup olmadığının belirlenmesi, ders kitabının eksik yönlerinin tespitine katkıda bulunacak olması ve alanda yapılacak çalışmalara, hazırlanacak olan ders kitaplarına yol gösterici olması yönünden önemlidir. Ayrıca çalışma, ders kitaplarının temel alanı müzik olmayan sınıf öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerine yer verilerek yine farklı bir eğitimci gözüyle değerlendirilmesi bakımından da önem arz etmektedir.

Sayıtlar

Araştırmada;

- Araştırmada kullanılan yöntemin araştırma için geçerli ve güvenilir olup, araştırmanın amacına uygun olduğu,
- Seçilen örneklem grubunun evreni temsil eder nitelikte olduğu,
- Hazırlanan anketin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Anket sorularına objektif yanıtlar verileceği varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Seçilen örneklem grubunda yer alan okullardaki sınıf öğretmenleriyle,
- 2017-2018 eğitim-öğretim yılı müzik ders kitaplarıyla,
- Literatür taraması sonucunda ulaşılan kaynak ve dokümanlarla,
- Araştırmada uygulanan anket sorularıyla,
- Araştırmacının maddi olanaklarıyla sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İlgili alan yazının taranması sonucunda müzik eğitimi derslerinde kullanılan müzik ders kitaplarının farklı yönlerden ele alınarak incelendiği birçok çalışma bulunmasına rağmen ilköğretim birinci kademe müzik dersi öğrenci çalışma kitaplarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesine dair herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bölümde konuyla ilgili bazı araştırmalara yer verilmiştir.

Uluçay (2006) Turan Sağır danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinde İlköğretim ikinci kademe müzik eğitimi dersinde 2005-2006 eğitim öğretim yılında okutulan müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçları bakımından analizini ele almış, okul şarkıları üzerine bir inceleme yapmıştır. Araştırmada 390 okul şarkısının analizi, Claric firmasının hazırladığı File Maker Pro version 4.0v1 yazılım programı ile yapılmıştır. Çalışmada betimsel yöntem uygulanmış, 2005-2006 Eğitim- Öğretim ders kitapları için Claric firmasının hazırladığı yazılımla bilgisayarda bir veri bankası oluşturulmuştur. Bu bilgi bankasında şarkılarda tespit edilen şarkı adı, besteci, söz yazarı, ritmik yapı, ölçü sayısı, tonal sistem(majör, minör, modal, makam, ayak) karar ses, tonlar, amaç, konu, özellik, kullanılan sesler, nota değerleri, kullanılan aralıklar, tür, kitap adı, basım yeri ve yılı, kitap yazarı gibi alanlarda bilgilere yer verilmiştir. Elde edilen veriler ışığında tablolar hazırlanmış ve yorumlar yapılmıştır. Yorumlama kısmı sonucunda problemin sonuçları saptanarak ders kitaplarının içeriklerinin geliştirilebilmesi ve bu içeriklerin uygulanabilmesine yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Alkar(2008) Mahmut Sarı danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinde İlköğretim müzik eğitimi dersinde 2007-2008 eğitim-öğretim yılında okutulan öğrenci çalışma

kitaplarındaki şarkıların müziksel amaçları bakımından analizini ele almıştır. Yazar, bu araştırmada 2006 yılı müzik öğretim programına uygun olarak hazırlanan ve okullarda okutulmasına 2007-2008 eğitim öğretim yılında başlanan müzik ders kitaplarındaki okul şarkılarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada 1 ,2, 3 ,4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf kitaplarında bulunan 218 adet okul şarkısı Windows Excel programına yüklenerek bir veri bankası oluşturulmuş ve şarkılar eğersay eleme yöntemiyle müziksel amaçları bakımından analiz edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında tablo ve grafikler hazırlanmış, yorumlar yapılmıştır. Araştırma ayrıca, 2006 müzik dersi kitaplarının genel bir değerlendirmesidir. Araştırmada, ders kitaplarının içeriklerinin geliştirilmesi ve daha etkili uygulanabilmesi anlamında önerilerde de bulunulmuştur.

Demirci (2009) Aytekin Albuz danışmanlığında hazırladığı doktora tezinde, müzik dersi 6. Sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesini ele almıştır. Bu araştırma 2006 ilköğretim müzik dersi 6. Sınıf öğretim programının öğrenme alanlarına ilişkin kazanımlarının, bu kazanımlara bağlı etkinliklerin, etkinlik örneklerine ilişkin öğretim yöntem ve tekniklerinin başarı düzeyini tespit etmek, öğretim programına dayalı öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının birbirleri arasındaki ilişkiyi belirleyerek, bu üçlü setin eğitim öğretim süreci içerisinde daha etkili kullanımına yönelik değerlendirmek ve önerilerde bulunmak için yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara İli Merkez İlçe İlköğretim Okulları oluşturmakta olup; gözlem uygulamaları için Çankaya, Kazan, Keçiören, Yenimahalle ilçelerine bağlı beş ilköğretim okulu, görüşme uygulamaları için Çankaya, Etimesgut, Kazan, Keçiören, Yenimahalle ilçelerine bağlı yirmi ilköğretim okulu seçilerek örneklem grupları oluşturulmuştur. Gözlem ve görüşme uygulamaları 2008-2009 eğitim öğretim yılının güz yarısında başlamış, bahar yarısı sonunda tamamlanmıştır. Gözleme dayalı verilerin çözümlenmesinde tek yönlü varyans analizi (Anova) testi, görüşmeye dayalı verilerin çözümlenmesinde ise kısmi içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucuna dayanarak; Müzik Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın örneklem dahilinde başarı düzeylerine ilişkin olumlu ve olumsuz yönleri ayrı ayrı ortaya koyulmuş, aksayan yönlerine dair gerekli görülen önermelerde bulunulmuştur.

Keskin (2010) Mehlika Dünder danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinde, İlköğretim 1., 2. ve 3. sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinin, müzik derslerinde 2007 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı dahilinde hazırlanmış olan Öğretmen Kılavuz

Kitaplarından yararlanma durumlarını saptamaya çalışmıştır. Daha önce yapılmış olan araştırmalarda sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde sıkıntı yaşadıkları alanlar olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırma üç boyutta ele alınmıştır. Şarkı, kulaktan şarkı öğretimi ve etkinlikler araştırmanın boyutlarını oluşturmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış ve öğretmenlere 31 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Ankette yer alan sorular 5’li likert tipi ölçek kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler SPSS 18.0 paket program kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini; Ankara ili, Çankaya, Yenimahalle, Mamak, Altındağ ve Keçiören ilçelerinin her birinden 3’er okul, toplamda 15 okul ve bu okullardan ankete katılan 109 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada ortaya çıkan en belirgin sonuç öğretmenlerin kılavuz kitaplarda, yalnızca notası verilmiş olan şarkıları öğrenmede sıkıntı yaşadıklarıdır. Sınıf öğretmenlerinin etkin ve etkili bir müzik dersi gerçekleştirebilmeleri için en temelde şarkılara hakim olmaları gerekmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin, Orff ve drama yöntemlerini ders içinde etkili bir şekilde kullanabilme bilgi birikimine sahip olmadıklarını düşündükleri ve bu alanlarla ilgili birer hizmet içi eğitime istekli oldukları görülmüştür.

Yücesoy (2011) Sedat Sever danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinde, İlköğretim Müzik Dersi Öğretmen kılavuzlarında yer alan öğretme-öğrenme etkinliklerini, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı’nın öngördüğü müzik öğretimi yaklaşımları olan Orff, Dalcroze, Kodaly yaklaşımlarına göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Orff, Dalcroze, Kodaly yaklaşımları ile ilgili yöntem ve teknikler kuramsal bilgiler taranarak elde edilmiş ve değerlendirme ölçütlerine dönüştürülmüştür. Değerlendirme ölçütlerinin 1, 3, 5 ve 8. sınıfların kazanımlarına yönelik hazırlanmış olan öğretme-öğrenme süreçlerinde yer alıp almadığını belirlemek için uygunluğu karşılaştırılmış ve sonuçlar çözümlenmiştir. Verilerin yorumlanması ile başlıca şu sonuçlara ulaşılmıştır. a) 1. sınıf kazanımlarına ait öğrenme-öğretme süreçlerinin Orff yaklaşımına % 67,96, Dalcroze yaklaşımına % 19,41, Kodaly yaklaşımına %33.98 oranında uygun olduğu görülmektedir. b) 3. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına % 57,26, Dalcroze yaklaşımına % 25,64, Kodaly yaklaşımına % 36,75 oranında uygun olduğu görülmektedir. c) 5. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına % 61,1, Dalcroze yaklaşımına % 42,35, Kodaly yaklaşımına % 45,88 oranında uygun olduğu görülmektedir. d) 8. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına % 65,82, Dalcroze yaklaşımına % 27,84, Kodaly yaklaşımına % 34,17 oranında uygun olduğu görülmektedir. e) 1, 3, 5 ve 8. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin

Orff yaklaşıma % 62,76, Dalcroze yaklaşıma % 28,12, Kodaly yaklaşıma % 37,50 oranında uygun olduğu görülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan araştırma modeline, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ile verilerin çözümlenmesine yönelik bilgilere yer verilecektir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilkokul müzik derslerinde kullanılan öğrenci çalışma kitaplarının içeriğini ve öğretim programında yer alan kazanımları gerçekleştirmedeki yeterliliğini sınıf öğretmeni görüşleri ile inceleyerek değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu nedenle araştırma, betimsel bir araştırma özelliği göstermektedir. Araştırmada Survey (anket) tekniği kullanılarak anket soruları ile araştırmanın alt problemlerine cevaplar aranmıştır. Bu yöntem olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan araştırmalarda kullanılır (Kaptan, 1991, s. 59).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Denizli ili Merkezefendi ilçesinde bulunan M.E.B 'na bağlı ilkokullarda(devlet okulları) görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Denizli ili Merkezefendi ilçesi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullardan random(seçkisiz) olarak seçilen 20 okulda görev yapan 1., 2., 3. ve 4. Sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almak amacıyla hazırlanan anket sorularıyla elde edilmiştir. Hazırlanan anket soruları dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, sınıf öğretmenleri ile ilgili kişisel bilgilere ve müzik dersine yönelik bazı sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümde müzik ders kitaplarının programa uygunluğu ve alt başlık altında kitaplarda yer alan etkinliklere dair sorulara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, müzik ders kitaplarının bilimsel içeriğine yönelik sorulara, dördüncü bölümde ise müzik ders kitaplarının tasarım ve görsel düzenine yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket soruları, 1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kararsızım, 4.Katılıyorum, 5.Kesinlikle katılıyorum şeklinde 5’li Likert tipi ölçek kullanılarak hazırlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

İlkokul müzik ders kitaplarının niteliksel ve içeriksel açıdan incelenebilmesi için hazırlanan anket sınıf öğretmenlerine uygulanmış ve ankete katılan öğretmenlerin görüşlerine dayanarak değerlendirmede bulunulmuştur. Öğretmenlere uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılıp, yüzde ve frekans olarak istatistik çözümlerle alt problemlere dayandırılarak ve çözümler yapılarak yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın bulguları ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen verilere göre değerlendirilmiştir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, cinsiyetleri, yaşları, meslekî kıdemleri(hizmet yılları), aldıkları eğitim türleri, mezun oldukları fakülteler, lisans üstü eğitim durumları ve öğretim verdikleri sınıflara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Dağılımları

Tablo 1.

Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Erkek	60	35,7
Kadın	108	64,3
TOPLAM	168	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 60’ı (%35,7) erkeklerden, 108’i (%64,3) kadınlardan oluşmaktadır. Bu bulgular, Denizli İli Merkezefendi İlçesine bağlı seçilen devlet ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun kadınlardan oluştuğunu, erkek öğretmenlerin ise daha azınlıkta

olduğunu göstermektedir. Kadın ve Erkek öğretmenler arasındaki sayı farkının fazla olması oldukça dikkat çekmektedir. Bu durum, sınıf öğretmenliği mesleğinin daha çok kadınlar tarafından tercih edildiğinin bir göstergesi olabilir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Yaş Dağılımları

Tablo 2.

Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Yaş	f	%
21-30 yaş arası	22	13
31-40 yaş arası	51	30,3
41-50 yaş arası	60	35,7
51 yaş ve üzeri	35	21
TOPLAM	168	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi; yaş durumuna göre öğretmenlerin 21-30 yaş arası 22 kişi (% 13) olduğu, 31-40 yaş arası 51 kişi (% 30,3) olduğu, 41-50 yaş arası 60 kişi (%35,7) olduğu, 51 yaş ve üzeri yaşa sahip öğretmenlerin ise 35 kişi (% 21) olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı

Tablo 3.

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Hizmet Yılı	f	%
1-5 yıl arası	7	4,2
6-10 yıl arası	12	7,1
11-15 yıl arası	43	25,6
16-20 yıl arası	40	23,8
21 yıl ve üzeri	66	39,3
TOPLAM	168	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi; 1-5 yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin 7 kişi (% 4,2) olduğu, 6-10 yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin 12 kişi (%7,1) olduğu, 11-15 yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin 43 kişi (%25,6) olduğu, 16-20 yıl çalışma süresine

sahip öğretmenlerin 40 kişi (% 23,8) olduğu, 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin ise 66 kişi (% 39,3) olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Bu bulgular, araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin hizmet verdikleri sürelerin yıllara göre geniş bir dağılım sergilemesinin yanı sıra öğretmenlerin çok büyük çoğunluğunun 11 yıl ve üzeri arasında hizmetlerinin olduğunu göstermektedir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Aldıkları Eğitim Türü

Tablo 4.

Öğretmenlerin Aldıkları Eğitim Türlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Eğitim Türü	f	%
Öğretmen Okulu	2	1,2
Eğitim Fakültesi	132	78,6
Eğitim Enstitüsü	22	13
Diğer	12	7,2
TOPLAM	168	100

Tablo 4’ te görüldüğü gibi; Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 2’sinin(%1,2) Öğretmen Okulundan, 132’sinin(%78,6) Eğitim Fakültelerinden, 22’sinin(%13) Eğitim Enstitülerinden, 12’sinin(%7,2) de diğer fakültelerden mezun olduğu görülmektedir.

Bu bulgular öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun üniversitelerin Eğitim Fakültelerinden mezun olduklarını göstermektedir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Üniversiteler

Tablo 5.

Öğretmenlerin Belirttikleri Kadarıyla Mezun Oldukları Üniversiteler

Üniversiteler	f	%
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	1,2
Uludağ Üniversitesi	6	3,6
Pamukkale Üniversitesi	12	7,1
18 Mart Üniversitesi	4	2,4
Gazi Üniversitesi	7	4,2
Atatürk Üniversitesi	5	3
Anadolu Üniversitesi(Açıköğretim Fak.)	7	4,2
Denizli Eğitim Yüksek Okulu	9	5,3
Diğer	116	69
TOPLAM	168	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin yalnızca 52’si(%31) mezun oldukları üniversiteleri belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 2’si(%1,2) Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nden, 6’sı(%3,6) Uludağ Üniversitesi’nden, 12’si(%7,1) Pamukkale Üniversitesi’nden, 4’ü(%2,4) 18 Mart Üniversitesi’nden, 7’si(%4,2) Gazi Üniversitesi’nden, 5’i(%3) Atatürk Üniversitesi’nden, 7’si(%4,2) Anadolu Üniversitesi’nden(Açıköğretim Fakültesi), 9’u(%5,3) Denizli Eğitim Yüksek Okulu’ndan mezun olmuştur. Tablodaki en fazla yüzdelikler Pamukkale Üniversitesi(%7,1), Denizli Eğitim Yüksek Okulu(%5,3) ve bunları takiben %7 ile aynı orana sahip olan Gazi Üniversitesi ile Denizli Eğitim Yüksek Okulu’na aittir. Geriye kalan öğretmenlerin mezun oldukları üniversite hakkında hiçbir bilgi vermedikleri görülmüş olup “Diğer” kategorisinde belirtilmiştir. Bu da araştırma grubunun % 69’unu oluşturmaktadır. Tablodan da anlaşıldığı üzere öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun mezun oldukları fakülte ve okullar hakkında bilgi vermekten kaçındıkları söylenebilir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Lisans Üstü Eğitim Durumları

Tablo 6.

Öğretmenlerin Lisans Üstü Eğitim Durumlarına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Lisans Üstü Eğitim Durumu	f	%
Yüksek Lisans	19	11,3
Doktora	-	-
Lisans	149	88,7
TOPLAM	168	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 19’unun(%11,3) yüksek lisans eğitimi aldıkları görülmekteyken geriye kalan öğretmenlerin 149’u(%88,7) ise lisansüstü eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma grubuna katılan öğretmenlerden doktora eğitimi alan olmamıştır.

Bu bulgular ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduklarını göstermektedir.

Araştırma Grubunu Oluşturan Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Verdikleri Sınıflar

Tablo 7.

Öğretmenlerin Öğretim Verdikleri Sınıflara Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Öğretim Verilen Sınıf	f	%
1.Sınıf	42	25
2.Sınıf	42	25
3.Sınıf	42	25
4.Sınıf	42	25
TOPLAM	168	100

Tablo 7’de görüldüğü gibi; araştırmaya her sınıftan eşit sayıda öğretmen seçildiği için araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin sayısının da eşit olduğu görülmektedir. Araştırma, her sınıftan 42 öğretmenin katılmasıyla toplamda 168 sınıf öğretmeniyle yürütülmüştür.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Yönelik Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 8.

Öğretmenlerin “Mezun Olduğunuz Üniversitede İlköğretim Müzik Dersi Öğretimine Yönelik Herhangi Bir Ders Aldınız Mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	151	89,9
Hayır	17	10,1
TOPLAM	168	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu(%89,9) üniversitede müzik dersi aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin geriye kalan % 10,1 lik kısmı ise müzik dersine ilişkin herhangi bir ders almadıklarını belirtmişlerdir.

Müzik dersi almayan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ise müzik derslerini yürütmekte zorlandıklarını, müzik eğitime verilen önemin artması gerektiğini ısrarla belirtmişlerdir.

Tablo 9.

Öğretmenlerin “Lisans Eğitimi Süresince Almış Olduğunuz Müzik Eğitimi, Müzik Derslerinizi Yürütebilmenizde Yeterli İhtiyacı Karşılıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	35	20,8
Hayır	133	79,2
TOPLAM	168	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin bu soruya vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde büyük bir çoğunluğunun(%79,2) “Hayır” yanıtını verdiği görülmektedir. Geriye kalan 35 kişi(%20,8) ise lisans eğitimi süresince almış oldukları müzik eğitiminin, müzik derslerini yürütebilmeleri için gerekli yeterliliği sağladığını belirtmişlerdir. Bu bulgular doğrultusunda, Üniversitelerin sınıf öğretmenliği lisans programları süresince verilen müzik eğitiminin yetersiz olduğu söylenebilir.

Tablo 10.

Öğretmenlerin “Derslerinizde Herhangi Bir Enstrüman Kullanıyor Musunuz?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	31	18,5
Hayır	137	81,5
TOPLAM	168	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinden 31 kişi(%18,5) hayır yanıtını verirken, 137 kişi(%81,5) ise evet yanıtıyla büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun müzik derslerinde herhangi bir enstrüman kullanımına gerek duymadıkları söylenebilir.

Tablo 11.

Öğretmenlerin “Çalışmakta Olduğunuz Okulda Müzik Dersi İçin Kullanılan Ayrı Bir Sınıf Var Mı?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	-	-
Hayır	168	100
TOPLAM	168	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin hepsi(%100) de “Hayır” yanıtı vermişlerdir.

Bu bulgular araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenleri için okullarda müzik dersini yürütebilecekleri ayrı bir müzik sınıfının olmadığını göstermektedir. Bu da müzik derslerinin işlenmesine olumsuz yönde etki edebilir.

Tablo 12.

Öğretmenlerin “Çalışmakta Olduğunuz Okul Müzik Dersinde Kullanılacak Enstrüman, Araç-Gereç vb. Gibi Gerekli İmkanları Sağlıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	22	13
Hayır	146	87
TOPLAM	168	100

Tablo 12’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 22’si(%13) “Evet” yanıtını verirken, 146’sı(%87) “Hayır” yanıtını vermiştir. Bu bulgular doğrultusunda, örneklem grubunu oluşturan okul yönetiminin müzik dersi için gerekli olan enstrüman, araç-gereç vb. eksiklikleri yeterince karşılayamadığı söylenebilir.

Tablo 13.

Öğretmenlerin “Okulunuz İhtiyaç Duyduğunuzda Kullanabilecek Olduğunuz Bilgisayar, Projeksiyon, Cd Çalar vb. İmkanları Sağlıyor Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	159	94,7
Hayır	9	5,3
TOPLAM	168	100

Tablo 13 de görüldüğü gibi; sınıf öğretmenlerinin 159’u (%94,7) okullarının ihtiyaç duyduklarında kullanabilecekleri bilgisayar, projeksiyon cihazı, cd çalar vb. araç gereçleri sağladıklarını, 9’ u ise (%5,3) bu konuda herhangi bir yardım sağlanmadığını belirtmişlerdir. Bu durum yine bir önceki tabloda olduğu gibi okulların bazı eksik ve ihtiyaçlarını gidermekte zorlandıklarını göstermektedir.

Tablo 14.

Öğretmenlerin “Sizce Programda İlköğretim Müzik Dersleri İçin Ayrılan Süre, Müzik Derslerinin Verimli İşlenebilmesi Bakımından Yeterli Midir?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	23	13,7
Hayır	145	86,3
TOPLAM	168	100

Tablo 14’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 23’ü(%13,7) “Evet” yanıtını verirken, 145’i(%86,3) “Hayır” yanıtını vermiştir. Tablodan da anlaşıldığı gibi öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu(%86,3) müzik dersleri için ayrılan sürenin müzik derslerinin verimli işlenebilmesi bakımından yetersiz olduğu görüşündedirler.

Tablo 15.

Öğretmenlerin “Müzik Dersi İçin Ayrılan Ders Saatlerinde Müzik Dersi Dışında Diğer Dersleri De İşlediğiniz Zamanlar Oldu Mu?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	111	66
Hayır	57	34
TOPLAM	168	100

Tablo 15’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 11’i(%66) “Evet” yanıtını verirken, 57’si(%34) “ Hayır” yanıtını vermiştir. Bu bulgular doğrultusunda ,sınıf öğretmenlerinin diğer derslerdeki konuları yetiştirmekte zorlanıp, bir saatlik müzik dersini diğer derslerdeki eksiklikleri tamamlamak için kullandıkları söylenebilir.

Tablo 16.

Öğretmenlerin “Müzik Dersleri Sizce Branş Öğretmenleri Tarafından Mı Yürütülmelidir?” Sorusuna İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Evet	161	95,8
Hayır	7	4,2
TOPLAM	168	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 161’i(%95,8) “Evet” yanıtını verirken, 7’si(%4,2) “Hayır” yanıtını vermiştir. Ankete katılan öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını müzik derslerinin bir branş öğretmeni tarafından yürütülmesini daha doğru bulmakta ve kendilerini müzik derslerini yürütebilmek için yetersiz görmektedirler.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Programa Uygunluğu'na Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 17.

Öğretmenlerin “Ders Kitapları Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Alan ve Düzeyine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	2	1,2
Katılıyorum	71	42,3
Kararsızım	29	17,3
Katılmıyorum	48	28,6
Kesinlikle Katılmıyorum	18	10,6
TOPLAM	168	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 2’si(% 1,2) kesinlikle katıldıklarını, 71’i (% 42,3)katıldıklarını, 29’u (% 17,3) kararsız kaldıklarını, 48’i(% 28,6) katılmadıklarını, 18’i (% 10,6) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, kullanılan müzik ders kitaplarının öğretim programında yer alan kazanımların alan ve düzeyine kısmen uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 18.

Öğretmenlerin “Kazanımlar, Kitaplarda Kullanılan İçerik, Öğrenme- Öğretme Durumları ve Değerlendirmeler İle Bütünlük İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	1	0,6
Katılıyorum	69	41,1
Kararsızım	35	20,8
Katılmıyorum	49	29,2
Kesinlikle Katılmıyorum	14	8,3
TOPLAM	168	100

Tablo 18’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 1’i(%0,6) kesinlikle katıldığını, 69’u(%41,1) katıldıklarını, 35’i(%20,8) kararsız kaldıklarını, 49’u(%29,2) katılmadıklarını, 14’ü ise(%8,3)kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, kazanımların, kitaplarda kullanılan içerik, öğrenme-öğretme durumları ve değerlendirmeler ile kısmen bütünlük içerisinde olduğu söylenebilir.

Tablo 19.

Öğretmenlerin “Ders Kitapları Programda Belirtilen Hedef ve Davranışları Gerçekleştirici Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	1	0,6
Katılıyorum	42	25
Kararsızım	56	33,3
Katılmıyorum	57	34
Kesinlikle Katılmıyorum	12	7,1
TOPLAM	168	100

Tablo 19’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 1’i(%0,6)kesinlikle katıldığını, 42’si(%25) katıldıklarını,56’sı(%33,3) kararsız kaldıklarını, 57’si(%34) katılmadıklarını, 12’si ise(%7,1) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Tabloya bakıldığında, öğretmenlerin bu önerme hakkında kararsız kaldıklarını görmekteyiz. Buradan da anlaşılabileceği üzere öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun öğretim programı hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Tablo 20.

Öğretmenlerin “Öğretim Programında Belirtilen Etkinliklere Ders Kitaplarında Yer Verilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	60	35,7
Kararsızım	52	31
Katılmıyorum	45	26,7
Kesinlikle Katılmıyorum	11	6,6
TOPLAM	168	100

Tablo 20’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 60’ı (%35,7) katıldıklarını, 52’si(%31) kararsız kaldıklarını, 45’i(%26,7) katılmadıklarını, 11’i(%6,6) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarının öğretim programında belirtilen etkinlikler ve hedefler dikkate alınarak hazırlandığı söylenebilir.

Tablo 21.

Öğretmenlerin “Öğrencilere Verilecek Olan Bilgiler Birbirinin Ön Şartını Oluşturacak Şekilde ve Aşamalı Olarak Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	84	50
Kararsızım	47	28
Katılmıyorum	32	19
Kesinlikle Katılmıyorum	5	3
TOPLAM	168	100

Tablo 21’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 84’ü(%50) katıldıklarını, 47’si(%28) kararsız kaldıklarını,32’si(%19) katılmadıklarını,5’i(%3) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında yer alan bilgilerin aşamalı ve planlı bir şekilde hazırlanıp düzenlendiği söylenebilir.

Tablo 22.

Öğretmenlerin “Ders Kitapları Bireylerin Gelişim Özelliklerine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	69	41
Kararsızım	45	26,8
Katılmıyorum	47	28
Kesinlikle Katılmıyorum	7	4,2
TOPLAM	168	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 69’u (%41) katıldıklarını, 45’i (%26,8) kararsız kaldıklarını, 47’si (%28) katıldıklarını, 7’si (%4,2) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarının, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlandığı söylenebilir.

Tablo 23.

Öğretmenlerin “ Ders Kitapları Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta, Bilinenden Bilinmeyene Doğru Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	99	59
Kararsızım	34	20,2
Katılmıyorum	30	17,8
Kesinlikle Katılmıyorum	5	3
TOPLAM	168	100

Tablo 23’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 99’u (%59) katıldıklarını, 34’ü (%20,2) kararsız kaldıklarını, 30’u (%17,8) katılmadıklarını, 5’i (%3) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarının “basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru” gibi öğretim ilkeleri göz önüne alınarak hazırlandıkları söylenebilir.

Tablo 24.

Öğretmenlerin “Ders Kitaplarının İçeriği Programda Yer Alan Konularla Bağlantılıdır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	72	42,9
Kararsızım	59	35,1
Katılmıyorum	33	19,6
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 24’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 72’si (%42,9) katıldıklarını, 59’u (%35,1) kararsız kaldıklarını, 33’ü (%19,6) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarının içeriğinin programda yer alan konularla bağlantılı oldukları kısmen de olsa söylenebilir. Çünkü; öğretmenlerin 59’unun (%35,1) kararsız kalması biraz fazla bir oranla öğretim programında yer alan konular hakkında pek fazla bilgi sahibi olmadıklarını gösterebilir.

Tablo 25.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Resim-Fotoğraf-Şekil Gibi Görseller Öğretme Durumlarını ve Anlatımı Destekler Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	92	54,7
Kararsızım	29	17,3
Katılmıyorum	39	23,2
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,8
TOPLAM	168	100

Tablo 25’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 92’si (%54,7) katıldıklarını, 29’u (%17,3) kararsız kaldıklarını, 39’u (%23,2) katılmadıklarını, 8’i (%4,8) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarında kullanılan görsellerin öğretme durumlarını ve anlatımı destekler nitelikte oldukları söylenebilir.

Tablo 26.

Öğretmenlerin “Ders Kitapları Öğretim Yöntem, Teknik ve Stratejilerine Uygun Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	52	31
Kararsızım	58	34,5
Katılmıyorum	54	32,1
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 52’si (%31) katıldıklarını, 58’i (%34,5) kararsız kaldıklarını, 54’ü (%32,1) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Tabloya bakıldığında oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin ders kitaplarının hazırlanma süreci ve öğretim yöntem, teknik ve stratejileri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Tablo 27.

Öğretmenlerin “Kullanılan Ders Kitapları Amacına Uygun Olarak Düzenlenmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	41	24,4
Kararsızım	44	26,2
Katılmıyorum	64	38,1
Kesinlikle Katılmıyorum	19	11,3
TOPLAM	168	100

Tablo 27’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 41’i (%24,4) katıldıklarını, 44’ü (%26,2) kararsız kaldıklarını, 64’ü (%38,1) katılmadıklarını, 19’u (%11,3) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarının öğretim programındaki amaçlarına uygun olarak hazırlanmadıkları söylenebilir.

Tablo 28.

Öğretmenlerin “ Kullanılan Ders Kitaplarının Öğretim Programına Göre Yeniden Düzenlenmesi Gerekir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	51	30,4
Katılıyorum	65	38,7
Kararsızım	33	19,6
Katılmıyorum	15	8,9
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 28’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 51’i (%30,4) kesinlikle katıldıklarını, 65’i (%38,7) katıldıklarını, 33’ü (%19,6) kararsız kaldıklarını, 15’i (%8,9) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu(% 30,4 kesinlikle katılıyorum ve %38,7 katılıyorum ile %69,1’lik kısmı) ders kitaplarının dersin işlenişinde pek fazla yararı olmadığını bu yüzden bazı zamanlarda ek kaynağa ihtiyaç duyduklarını ve kendi müzik bilgilerinin yettiği kadarıyla dersleri yürütebildiklerini dile getirmişlerdir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin müzik derslerinde kullanılan ders kitaplarından memnun olmadıkları ve ders kitaplarının öğretim programına göre yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirttikleri söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlik Çalışmalarına Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 29.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Etkinliklerden Önce Öğrenciler Etkinliklerin Niçin Yapılacağı Hakkında Tarafımca Bilgilendirilmektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	13	7,7
Katılıyorum	125	74,4
Kararsızım	13	7,7
Katılmıyorum	17	10,2
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 29’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 13’ü (% 7,7) kesinlikle katıldıklarını, 125’i (%74,4) katıldıklarını, 13’ü (%7,7) kararsız kaldıklarını, 17’si (%10,2) katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun(%74,4’ü) kitaplardaki etkinlikleri uygulamaya başlamadan önce öğrencilerine ön bilgilendirme yapmakta oldukları söylenebilir.

Tablo 30.

Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Etkinliklerden Önce Öğrencilerin Ne Yapacağına Dair Yönlendirici Bilgiler Yer Almaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	5	3
Katılıyorum	113	67,3
Kararsızım	19	11,3
Katılmıyorum	27	16
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 30’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 5’i (% 3) kesinlikle katıldıklarını, 113’ü (%67,3) katıldıklarını, 19’u (% 11.3) kararsız kaldıklarını, 27’si (%16) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin, öğrenciyi etkinliklere yönlendirici bilgilere ders kitaplarında yer verildiğini belirttikleri söylenebilir.

Tablo 31.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Verilen Etkinlikler, Gözlenebilir ve Ölçülebilir Davranışları İçermektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	100	59,6
Kararsızım	34	20,2
Katılmıyorum	32	19
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2
TOPLAM	168	100

Tablo 31’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 100’ü (%59,6) katıldıklarını, 34’ü (%20,2) kararsız kaldıklarını, 32’si (%19) katılmadıklarını, 2’si (%1,2) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda ders kitaplarında yer alan etkinliklerin, gözlenebilir ve ölçülebilir davranışları içerdiği söylenebilir.

Tablo 32.

Öğretmenlerin “Etkinlikler Somut ve Sınıf Ortamında Gerçekleştirilebilir Düzeydeki Davranışlara Yönelik Olarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	100	59,6
Kararsızım	29	17,3
Katılmıyorum	31	18,4
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,7
TOPLAM	168	100

Tablo 32’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 100’ü (%59,6) katıldıklarını, 29’u (%17,3) kararsız kaldıklarını, 31’i (%18,4) katılmadıklarını, 8’i (%4,7) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda

ders kitaplarında yer alan etkinliklerin, sınıf ortamında gerçekleştirilebilir şekilde olmasına dikkat edilerek oluşturulduğu söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Bilimsel İçeriğine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 33.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Kavramlar, Öğrencilerin Seviyesine Uygun Olarak Açıklanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	5	3
Katılıyorum	105	62,5
Kararsızım	24	14,3
Katılmıyorum	28	16,6
Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,6
TOPLAM	168	100

Tablo 33’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 5’i (%3) kesinlikle katıldıklarını, 105’i (%62,5) katıldıklarını, 24’ü (%14,3) kararsız kaldıklarını, 28’i (%16,6) katılmadıklarını, 6’sı (%3,6) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda ders kitaplarında yer alan kavramların, öğrencilerin seviyesine uygun olarak açıklandıkları söylenebilir.

Tablo 34.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Etkinlikler Konuyu Öğrenmesi Bakımından Öğrencilerde İlgi ve İstek Uyandırıcı Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	23	13,7
Kararsızım	22	13,1
Katılmıyorum	100	59,5
Kesinlikle Katılmıyorum	23	13,7
TOPLAM	168	100

Tablo 34’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 23’ü (%13,7) katıldıklarını, 22’si (%13,1) kararsız kaldıklarını, 100’ü (%59,5) katılmadıklarını, 23’ü (%13,7) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular

doğrultusunda, müzik ders kitaplarının hazırlanma sürecinde öğrencilerde öğrenme ilgi ve isteği uyandıracak nitelikte olmasına pek dikkat edilmediğini gösterir. Ders kitaplarının öğrenmeyi teşvik edici nitelikte ve eğlenerek öğretim sürecini destekleyen bir yapıda olmasına daha çok dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 35.

Öğretmenlerin “Kitaplarda, Öğrencilerin Müziğe Karşı Tutumlarını Olumlu Yönde Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler Yer Almaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	21	12,5
Kararsızım	19	11,3
Katılmıyorum	105	62,5
Kesinlikle Katılmıyorum	23	13,7
TOPLAM	168	100

Tablo 35’de görüldüğü gibi; araştırma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin 21’i (%12,5) katıldıklarını, 19’u (%11,3) kararsız kaldıklarını, 105’i (%62,5) katılmadıklarını, 23’ü (%13,7) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitapları hazırlanırken, öğrencilerde müziğe karşı tutum ilgi ve isteğini arttırmaya teşvik edici etkinliklere biraz daha fazla yer ve önem verilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 36.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Müzikle İlgili Tanımlar Doğru ve Öğrencilerin Anlayabileceği Bir Dille İfade Edilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	104	62
Kararsızım	28	16,6
Katılmıyorum	34	20,2
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2
TOPLAM	168	100

Tablo 36’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin 104’ü (%62) katıldıklarını, 28’i (%16,6) kararsız kaldıklarını, 34’ü (%20,2) katılmadıklarını, 2’si (%1,2) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, kitaplarda

kullanılan tanımların öğrencilerin anlayabileceği halde sade, yalın ve anlaşılır bir şekilde oluşturulduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 37.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Bilgiler Güncel ve İşe Yarar Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	46	27,4
Kararsızım	28	16,6
Katılmıyorum	84	50
Kesinlikle Katılmıyorum	10	6
TOPLAM	168	100

Tablo 37’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 46’sı (%27,4) katıldıklarını, 28’i (%16,6) kararsız kaldıklarını, 84’ü (%50) katılmadıklarını, 10’u (%6) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ankete katılan öğretmenlerin yarısı (%50) ders kitaplarında yer alan bilgilerin öğrenciler için güncel ve işe yarar olduğunu düşünmediklerini belirtmişlerdir. Ders kitaplarının öğrencilerin ilgisini çekerek güncel yaşamında işine yarayacak ve kolaylık sağlayarak kullanabileceği şekilde hazırlanıp oluşturulmasına dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 38.

Öğretmenlerin “Kitaplardaki Tanımlar, Şarkılarda Geçen Kavramlar Yerinde ve Doğru Bir Şekilde Kullanılmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	107	63,7
Kararsızım	38	22,6
Katılmıyorum	20	12
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,7
TOPLAM	168	100

Tablo 38’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 107’si (%63,7) katıldıklarını, 38’i (%22,6) kararsız kaldıklarını, 20’si (%12) katılmadıklarını, 3’ü (%1,7) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan tanımlar ve şarkılarda geçen kavramların yerinde ve doğru bir şekilde kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 39.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Alanla İlgili Verilen Bilgileri Destekleyici Örnek veya Etkinlikler Yeterli Düzeydedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	43	25,6
Kararsızım	20	11,9
Katılmıyorum	92	54,8
Kesinlikle Katılmıyorum	13	7,7
TOPLAM	168	100

Tablo 39’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 43’ü (%25,6) katıldıklarını, 20’si (%11,9) kararsız kaldıklarını, 92’si (%54,8) katılmadıklarını, 13’ü (%7,7) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarındaki örnek ve etkinliklerin yetersiz olduğu, konulardaki bilgileri destekleyici, öğrenmeyi kolaylaştırıcı örnek ve etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 40.

Öğretmenlerin “ Kitaplarda Yer Alan Bilgiler Önceki Bilgilerle Mantıksal Bir Tutarlılık İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	2	1,2
Katılıyorum	93	55,3
Kararsızım	44	26,2
Katılmıyorum	24	14,3
Kesinlikle Katılmıyorum	5	3
TOPLAM	168	100

Tablo 40’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 2’si (%1,2) kesinlikle katıldıklarını, 93’ü (%55,3) katıldıklarını, 44’ü (%26,2) kararsız kaldıklarını, 24’ü (%14,3) katılmadıklarını, 5’i (%3) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarındaki bilgilerin mantıksal bir tutarlılık içerisinde sıralandıkları söylenebilir.

Tablo 41.

Öğretmenlerin “Öğrencilerin Dikkatlerini Dağıtacak Düzeydeki Gereksiz Bilgi ve Ayrıntılardan Kaçınılmış, Onun Yerine Etkinliklere Yer Verilerek Eğlenceli Bir Öğrenme Ortamı Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	10	6
Kararsızım	22	13,1
Katılmıyorum	116	69
Kesinlikle Katılmıyorum	20	11,9
TOPLAM	168	100

Tablo 41’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 10’u (%6) katıldıklarını, 22’si (%13,1) kararsız kaldıklarını, 116’sı (%69) katılmadıklarını, 20’si (%11,9) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarında bilgi yoğunluğu ve ayrıntılara fazlaca yer verildiği söylenebilir. Hâlbuki ders kitapları, gereksiz bilgi ve ayrıntılar yerine öğrencileri eğlendirerek öğretecek, öğrencilerin müziğe olan sevgi ve bağlılığını arttıracak farklı etkinlikler ve şarkılarla donatılmalıdır.

Tablo 42.

Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlikler ve Seçilen Şarkılar, Program Kazanımlarındaki Etkinlik Örnekleri Baz Alınarak Hazırlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	41	24,4
Kararsızım	85	50,6
Katılmıyorum	34	20,2
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,8
TOPLAM	168	100

Tablo 42’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 41’i (%24,4) katıldıklarını, 85’i (%50,6) kararsız kaldıklarını, 34’ü (%20,2) katılmadıklarını, 8’i (%4,8) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ankete katılan sınıf öğretmenlerinin öğretim programı hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Tablo 43.

Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Konusu Öğretim Programında Yer Alan Konularla Bütünlük İçerisindedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	37	22
Kararsızım	87	51,8
Katılmıyorum	38	22,6
Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,6
TOPLAM	168	100

Tablo 43’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 37’si (%22) katıldıklarını, 87’si (%51,8) kararsız kaldıklarını, 38’i (%22,6) katılmadıklarını, 6’sı (%3,6) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ankete katılan sınıf öğretmenlerinin öğretim programı hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Tablo 44.

Öğretmenlerin “Şarkılar Programda Yer Alan Kazanımların İhtiyacını Yeterince Karşılamaktadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	13	7,7
Kararsızım	22	13,1
Katılmıyorum	111	66,1
Kesinlikle Katılmıyorum	22	13,1
TOPLAM	168	100

Tablo 44’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 13’ü (%7,7) katıldıklarını, 22’si (%13,1) kararsız kaldıklarını, 111’i (%66,1) katılmadıklarını, 22’si (%13,1) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitaplarındaki şarkıların programda yer alan kazanımların ihtiyacını karşılamakta yetersiz olduğu ve kitaplardaki şarkı sayısının daha da artırılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 45.

Öğretmenlerin “Şarkıların Ses Sınırları Çocukların Ses Gelişimine Uygundur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	69	41,1
Kararsızım	72	42,8
Katılmıyorum	21	12,5
Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,6
TOPLAM	168	100

Tablo 45’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 69’u (%41,1) katıldıklarını, 72’si (%42,8) kararsız kaldıklarını, 21’i (%12,5) katılmadıklarını, 6’sı (%3,6) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin 72’sinin(%42,8) kararsız kaldıklarını belirtmeleri, müziksel konudaki yetersizliklerinin göstergesi olabilir. Bu da üniversite hayatları boyunca aldıkları müzik eğitiminin niteliğiyle oldukça yakından alakalı bir durumdur.

Tablo 46.

Öğretmenlerin “ Şarkılar Öğrencilerin Rahatlıkla ve Seslerini Zorlamadan Söyleyebilecekleri Yapıdadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	3	1,8
Katılıyorum	72	42,8
Kararsızım	63	37,5
Katılmıyorum	26	15,5
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 46’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 3’ü (%1,8) kesinlikle katıldıklarını, 72’si (%42,8) katıldıklarını, 63’ü (%37,5) kararsız kaldıklarını, 26’sı (%15,5) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ders kitabında yer alan şarkıların, öğrencilerin ses sınırlarına uygunluğuna dikkat edilerek seçildiği söylenebilir.

Tablo 47.

Öğretmenlerin “ Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkılar Öğrencilerin Severe Ve Eğlenerek Söyleyebilecekleri Yapıdadır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	22	13,1
Kararsızım	12	7,2
Katılmıyorum	106	63,1
Kesinlikle Katılmıyorum	28	16,6
TOPLAM	168	100

Tablo 47’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 22’si (%13,1) katıldıklarını, 12’si (%7,2) kararsız kaldıklarını, 106’sı (%63,1) katılmadıklarını, 28’i (%16,6) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda; öğretmenlerin, ders kitaplarında yer alan şarkıları söylerken öğrencilerin eğlenmediklerini ve çok da severe söyleyemediklerini belirttikleri söylenebilir.

Tablo 48.

Öğretmenlerin “Şarkıların Sözleri Açık ve Anlaşılır Düzeydedir, Yalın Bir Dil Kullanılmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	6	3,6
Katılıyorum	132	78,6
Kararsızım	16	9,5
Katılmıyorum	11	6,5
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,8
TOPLAM	168	100

Tablo 48’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 6’sı (%3,6) kesinlikle katıldıklarını, 132’si (%78,6) katıldıklarını, 16’si (%9,5) kararsız kaldıklarını, 11’i (%6,5) katılmadıklarını, 3’ü (%1,8) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında yer alan şarkı sözlerinde, gayet açık ve anlaşılır düzeyde, yalın bir dil kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 49.

Öğretmenlerin “Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Sayısı Yeterlidir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	6	3,6
Katılıyorum	132	78,6
Kararsızım	16	9,5
Katılmıyorum	11	6,5
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,8
TOPLAM	168	100

Tablo 49’da görüldüğü gibi; araştırma grubu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 6’sı (%3,6) kesinlikle katıldıklarını, 132’si (%78,6) katıldıklarını, 16’sı (%9,5) kararsız kaldıklarını, 11’i (%6,5) katılmadıklarını, 3’ü (%1,8) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların sayısının yeterli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 50.

Öğretmenlerin “ Müzik Ders Kitaplarında Kendi Kültürümüzün Ürünü Olan Türkülere Yeterince Yer Verilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	7	4,2
Kararsızım	18	10,7
Katılmıyorum	108	64,3
Kesinlikle Katılmıyorum	35	20,8
TOPLAM	168	100

Tablo 50’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 7’si (%4,2) katıldıklarını, 18’i (%10,7) kararsız kaldıklarını, 108’i (%64,3) katılmadıklarını, 35’i (%20,8) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında, kültürümüzün çok önemli bir parçası olan türküler yeterince yer verilmediği söylenebilir. Türkülerimizin, kültür hazinemizin en önemli edebi unsurlarından biri olduğunu, milletimizin geleneğini, yaşayışını gelecek kuşaklara aktardığını düşünürsek müzik derslerinde türkülerimize ayrıca önem verilmesi gerektiğini ve ders kitaplarındaki türkülerimizin sayısının giderek artırılması gerektiğini söyleyebiliriz.

Tablo 51.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Şarkıların Gereken İhtiyacı Karşılamadığı Durumlarda, Öğrencilerin Seslerini Zorlamadan Ve Beğenerek Söyleyebilecekleri Şarkıları Seçmeye Özen Gösteririm.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	31	18,4
Katılıyorum	118	70,2
Kararsızım	9	5,4
Katılmıyorum	10	6
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 51’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 31’i (%18,4) kesinlikle katıldıklarını, 118’i (%70,2) katılmadıklarını, 9’u (%5,4) kararsız kaldıklarını, 10’u (%6) katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin şarkı seçiminde öğrencilerin ses sınırlarına dikkat ettikleri, severek ve eğlenerek söyleyebilecekleri şarkıları seçmeye özen gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 52.

Öğretmenlerin “Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Tüm Etkinlikler Öğretici Nitelikte Ve Sınıf Ortamında Tarafımca Rahatça Uygulanabilir Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	-	-
Katılıyorum	120	71,4
Kararsızım	10	6
Katılmıyorum	31	18,4
Kesinlikle Katılmıyorum	7	4,2
TOPLAM	168	100

Tablo 52’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 120’si (%71,4) katıldıklarını, 10’u (%6) kararsız kaldıklarını, 31’i (%18,4) katılmadıklarını, 7’si ise (%4,2) kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında yer alan etkinliklerin sınıf ortamında uygulanabilirliği göz önüne alınarak hazırlandığı söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Tasarım ve Görsel Düzenine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 53.

Öğretmenlerin “Müzik Ders Kitaplarında Kullanılan Kağıt Kaliteli, Kitapların Baskıları Net ve Temizdir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	11	6,6
Katılıyorum	124	73,8
Kararsızım	6	3,6
Katılmıyorum	19	11,3
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,7
TOPLAM	168	100

Tablo 53’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 11’i (%6,6) kesinlikle katıldıklarını, 124’ü (%73,8) katıldıklarını, 6’sı (%3,6) kararsız kaldıklarını, 19’u (%11,3) katılmadıklarını, 8’i (%4,7) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan kağıtların kaliteli, baskılarının da net ve temiz oldukları söylenebilir.

Tablo 54. Ö

ğretmenlerin “Kitaplarda Kullanılan Yazı Karakterleri Rahatlıkla Okunacak Şekildedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	22	13,1
Katılıyorum	135	80,4
Kararsızım	2	1,2
Katılmıyorum	9	5,3
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 54’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 22’si (%13,1) kesinlikle katıldıklarını, 135’i (%80,4) katıldıklarını, 2’si (%1,2) kararsız kaldıklarını, 9’u (%5,3) ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan yazı karakterlerinin öğrencilerin rahatlıkla okuyabileceği tarzda ve sınıf düzeylerine uygun oldukları söylenebilir.

Tablo 55.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Kullanılan Puntolar Sınıf Düzeyine Uygundur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	20	11,9
Katılıyorum	131	78
Kararsızım	4	2,4
Katılmıyorum	13	7,7
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 55’de görüldüğü gibi; araştırma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin 20’si (%11,9) kesinlikle katıldıklarını, 131’i (%78) katıldıklarını, 4’ü (%2,4) kararsız kaldıklarını, 13’ü (%7,7)’si ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan puntoların sınıf düzeyine uygun oldukları söylenebilir.

Tablo 56.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Şarkılar Ve Etkinlikler Görsel Öğelerle Zenginleştirilmiştir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	8	4,8
Katılıyorum	117	69,6
Kararsızım	13	7,7
Katılmıyorum	26	15,5
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,4
TOPLAM	168	100

Tablo 56’da görüldüğü gibi; araştırma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin 8’i (%4,8) kesinlikle katıldıklarını, 117’si (%69,6) katıldıklarını, 13’ü (%7,7) kararsız kaldıklarını, 26’sı (%15,5) katılmadıklarını, 4’ü (%2,4) ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında yer alan şarkı ve etkinliklerin öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde görsel öğelerle zenginleştirildiği söylenebilir.

Tablo 57.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Görsel Öğeler Konu İle Uyumludur.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	8	4,8
Katılıyorum	115	68,4
Kararsızım	24	14,3
Katılmıyorum	21	12,5
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 57’de görüldüğü gibi; araştırma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin 8’i (%4,8) kesinlikle katıldıklarını, 115’i (%68,4) katıldıklarını, 24’ü (%14,3) kararsız kaldıklarını, 21’i (%12,5) ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan görsel öğelerin kullanılış amaçları ile konuyla bütünlük gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 58.

Öğretmenlerin “Kitapların Sayfa Düzeni Konu Bütünlüğünü Bozmayacak Şekilde Tasarlanmıştır.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	6	3,6
Katılıyorum	127	75,6
Kararsızım	14	8,3
Katılmıyorum	21	12,5
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 58’de görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 6’sı (%3,6) kesinlikle katıldıklarını, 127’si (%75,6) katıldıklarını, 14’ü (%8,3) kararsız kaldıklarını, 21’i (%12,5) ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarının sayfa düzenlerinin, konu bütünlüğünü bozmayacak, öğrencilerin bilgi bütünlüğünü ve konuya olan dikkatlerini dağıtmayacak şekilde tasarlanarak hazırlandıkları söylenebilir.

Tablo 59.

Öğretmenlerin “Kitapların Düzeni İçerikle Örtüşmektedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	5	3
Katılıyorum	97	57,7
Kararsızım	41	24,4
Katılmıyorum	25	14,9
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 59’da görüldüğü gibi; araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin 5’i (%3) kesinlikle katıldıklarını, 97’si (%57,7) katıldıklarını, 41’i (%24,4) kararsız kaldıklarını, 25’i (%14,9) ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarının düzeniyle içeriğinin birebir örtüştüğü söylenebilir.

Tablo 60.

Öğretmenlerin “Kitaplarda Yer Alan Görsel Araçların Tümü Öğrencilerin Zihinsel Tepkilerini Amaca Uygun ve İstendik Bir Şekilde Yönlendirebilir Niteliktedir.” Önermesine İlişkin Görüşlerinin Analizi

Dereceler	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	5	3
Katılıyorum	97	57,7
Kararsızım	22	13,1
Katılmıyorum	44	26,2
Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
TOPLAM	168	100

Tablo 60’da görüldüğü gibi; araştırma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin 5’i (%3) kesinlikle katıldıklarını, 97’si (%57,7) katıldıklarını, 22’si (%13,1) kararsız kaldıklarını, 44’ü (%26,2) ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, müzik ders kitaplarında kullanılan görsel araçların, öğrencileri eğitsel amaçlara uygun olarak yönlendirecek şekilde hazırlandığını söyleyebiliriz.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Yönelik Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlara göre şu sonuçlar elde edilebilir:

- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun üniversitede müzik eğitimi dersi aldıkları görülmektedir.
- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin lisan eğitimi süresince almış oldukları müzik eğitimi, müzik derslerini yürütebilmeleri için yeterli ihtiyacı karşılayamamaktadır. Bu nedenle üniversitelerde verilen müzik eğitiminin yetersiz olduğu belirlenmiştir.
- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin, müzik derslerini yürütürken enstrüman kullanımına gerek duymadıkları görülmektedir.
- Araştırma grubunu oluşturan ilkokullarda müzik dersinin işleneceği ayrı bir müzik sınıfı bulunmamaktadır.
- Araştırma grubunu oluşturan ilkokullar, müzik dersi için gerekli olan enstrüman, araç-gereç vb. eksiklikleri yeterince karşılayamamaktadır.
- Araştırma grubunu oluşturan ilkokulların büyük çoğunluğu, müzik dersi için kullanılabilecek olan araçları (bilgisayar, projeksiyon, cd çalar vb.) sağlamaktadırlar.

- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerine göre, müzik dersleri için ayrılan ders süresi müzik derslerinin verimli işlenebilmesi bakımından yeterli gelmemektedir.
- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, müzik dersi için ayrılan ders saatlerinde müzik dersi dışında bazen diğer dersleri de işlediklerini belirtmişlerdir.
- Araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından yürütülmesini uygun görmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Programa Uygunluğu'na Yönelik Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin müzik ders kitaplarının programa uygunluğu ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlara göre şu sonuçlar elde edilebilir:

- İlkokul müzik ders kitapları, öğretim programında yer alan kazanımların alan ve düzeyine uygun olarak hazırlanmıştır.
- Kazanımlar, kitaplarda kullanılan içerik, öğrenme-öğretme durumları ve değerlendirmelerle bir bütünlük içerisindedir.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin bir kısmı, ders kitaplarının programda belirtilen hedef ve davranışları gerçekleştirici nitelikte olduğu konusunda kararsız kalmışlardır. Bu da öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun öğretim programı hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.
- İlkokul müzik ders kitapları, öğretim programında belirtilen etkinliklere ders kitaplarında yer verilmiştir. Bu da ilkokul müzik ders kitaplarının öğretim programında belirtilen etkinlikler ve hedeflerin dikkate alınarak hazırlandığını göstermektedir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında öğrencilere verilecek olan bilgiler, birbirinin ön şartını oluşturacak şekilde ve aşamalı olarak düzenlenmiştir.
- İlkokul müzik ders kitapları, kısmen bireylerin gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlanmıştır.
- İlkokul müzik ders kitapları, basitten karmaşığa, somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene doğru düzenlenmiştir.

- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin az bir çoğunluğu ilkökul müzik ders kitaplarının içeriğinin programda yer alan konularla kısmen bağlantılı olduğunu belirtmişlerdir. Bu da öğretmenlerin öğretim programında yer alan konular hakkında pek fazla bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında yer alan resim-fotoğraf-şekil gibi görseller öğretme durumlarını ve anlatımı destekler niteliktedir.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenler, ders kitaplarının öğretim yöntem, teknik ve stratejilerine uygun olarak hazırlandığı konusunda kararsız kalmışlardır. Bu da öğretmenlerin, ders kitaplarının hazırlanma süreci ve öğretim yöntem, teknik ve stratejileri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.
- İlkokul müzik ders kitapları, amacına uygun olarak hazırlanmamıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Etkinlik Çalışmalarına Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar

- Ders kitaplarında yer alan etkinliklerden önce öğrenciler, etkinliklerin niçin yapılacağı hakkında araştırmaya katılan öğretmenler tarafından bilgilendirilmektedir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında etkinliklerden önce öğrencilerin ne yapacağına dair yönlendirici bilgiler yer almaktadır.
- Ders kitaplarında yer alan etkinlikler, gözlenebilir ve ölçülebilir davranışları içermektedir.
- Ders kitaplarında yer alan etkinlikler somut ve sınıf ortamında gerçekleştirilebilir düzeydeki davranışlara yönelik olarak hazırlanmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Bilimsel İçeriğine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar

- Ders kitaplarında yer alan kavramlar, öğrencilerin seviyesine uygun olarak açıklanmıştır.
- Ders kitaplarında yer alan etkinlikler konuyu öğrenmesi bakımından öğrencilerde ilgi ve istek uyandırıcı nitelikte değildir.

- Ders kitaplarında öğrencilerin müziğe karşı tutumlarını olumlu yönde geliştirmeye yönelik etkinliklere yeteri kadar yer verilmemiştir.
- Ders kitaplarında yer alan müzikle ilgili tanımlar doğru ve öğrencilerin anlayabileceği bir dille ifade edilmiştir
- Ders kitaplarında yer alan bilgiler yeteri kadar güncel ve işe yarar nitelikte değildir.
- Ders kitaplarında yer alan tanımlar, şarkılarda geçen kavramlar yerinde ve doğru bir şekilde kullanılmıştır.
- Ders kitaplarında alanla ilgili verilen bilgileri destekleyici örnek ve etkinlikler yeterli düzeyde değildir.
- Ders kitaplarında yer alan bilgiler önceki bilgilerle mantıksal bir tutarlılık içerisindedir.
- Ders kitaplarında, gereksiz bilgi ve ayrıntılar yer almaktadır.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin büyük çoğunluğu, ders kitaplarında yer alan etkinlikler ve seçilen şarkıların, program kazanımlarındaki etkinlik örnekleri baz alınarak hazırlandığı konusunda kararsız kalmışlardır. Bu da öğretmenlerin, öğretim programı hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin büyük çoğunluğu, ders kitaplarında yer alan şarkıların konusunun öğretim programında yer alan konularla bütünlük içerisinde olduğu konusunda kararsız kalmışlardır. Bu da öğretmenlerin, öğretim programı hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir.
- Ders kitaplarında yer alan şarkılar, programda yer alan kazanımların ihtiyacını yeterince karşılayamamaktadır.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin çoğu, ders kitaplarında yer alan şarkıların ses sınırlarının çocukların ses gelişimine uygun olduğu konusunda kararsız kalmışlardır. Bu da öğretmenlerin müziksel konudaki yetersizliklerinin göstergesidir.
- Ders kitaplarında yer alan şarkılar, öğrencilerin rahatlıkla ve seslerini zorlamadan söyleyebilecekleri yapıdadır.

- Ders kitaplarında yer alan şarkıların çoğu öğrencilerin severek ve eğlenerek söyleyebilecekleri yapıda değildir.
- Ders kitaplarında yer alan şarkıların sözleri açık, anlaşılır düzeydedir ve yalın bir dil kullanılmıştır.
- Ders kitaplarında yer alan şarkı sayısı yetersizdir.
- Ders kitaplarında kendi kültürümüzün ürünü olan türkülerin sayısı oldukça azdır.
- Araştırma grubunu oluşturan öğretmenler, ders kitaplarında yer alan şarkıların gereken ihtiyacı karşılamadığı durumlarda, öğrencilerin seslerini zorlamadan ve beğenerek söyleyebilecekleri şarkıları seçmeye özen göstermektedirler.
- Ders kitaplarında yer alan tüm etkinlikler öğretici nitelikte ve sınıf ortamında uygulanabilir niteliktedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarının Tasarım ve Görsel Düzenine Yönelik Verdikleri Cevaplara İlişkin Sonuçlar

- Ders kitaplarında kullanılan kağıt kaliteli, kitapların baskıları net ve temizdir.
- Ders kitaplarında kullanılan yazı karakterleri rahatlıkla okunabilecek düzeydedir.
- Ders kitaplarında kullanılan puntolar sınıf düzeyine uygundur.
- Ders kitaplarında yer alan şarkı ve etkinlikler görsel öğelerle zenginleştirilmiştir.
- Ders kitaplarında yer alan görsel öğeler konu ile uyumludur.
- Ders kitaplarının sayfa düzeni konu bütünlüğünü bozmayacak şekilde tasarlanmıştır.
- Ders kitaplarının sayfa düzeni içerikle örtüşmektedir.
- Ders kitaplarında yer alan görsel araçların tümü öğrencilerin zihinsel tepkilerini amaca uygun ve istendik bir şekilde yönlendirebilir niteliktedir.

Öneriler

- Üniversitelerde verilen müzik eğitimlerinin niteliği daha fazla iyileştirilmeye çalışılmalıdır.
- Müzik derslerinde enstrüman kullanımı teşvik edilmelidir.

- Okullarda müzik derslerinin rahatlıkla işlenebileceği ayrı bir müzik sınıfı bulunmalıdır.
- Müzik derslerinin daha verimli işlenebilmesi için müzik ders saatlerinin sayısı arttırılmalıdır.
- İlkokulda müzik derslerini yürüten sınıf ğretmenlerinin, müzik ders saatleri içerisinde başka bir dersin konusunun işlenmesinin önüne geçilmelidir. Müzik derslerinde yalnızca müzik yapmak amaçlanmalıdır.
- Müzik derslerinin daha verimli işlenebilmesi açısından müzik dersleri, branş öğretmenleri tarafından yürütülmelidir.
- İlkokul müzik ders kitapları, ğretim programı dikkate alınarak amacına uygun olarak hazırlanmalıdır.
- İlkokul müzik ders kitapları, ğretim programına göre gerekirse yeniden düzenlenmelidir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında yer alan etkinliklerin öğrencilerde, öğrenmeye olan ilgi ve isteği artırıcı nitelikte olacak şekilde hazırlanmasına zen gösterilmelidir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında, öğrencilerin müziğe karşı tutumlarını olumlu yönde geliştirmeye yönelik etkinliklere daha fazla yer verilmelidir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında yer alan bilgiler ve etkinliklerin güncel nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. Derste öğrenilenler derste kalmamalı, çocuklar müzik dersini yaşama aktarmalı ve müzikle i içe bir bütün olmalıdırlar.
- İlkokul müzik ders kitaplarında yer alan bilgileri destekleyici örnek ve etkinliklerin sayısı daha da çoğaltılmalıdır.
- İlkokul müzik ders kitapları, gereksiz bilgi ve ayrıntılardan arınık olmalıdır.
- İlkokul müzik ders kitaplarındaki şarkıların sayısı arttırılmalıdır.
- İlkokul müzik ders kitaplarında yer alacak şarkıların, öğrencilerin severek ve eğlenerek söyleyebileceği tarzda seçilmesine zen gösterilmelidir.
- İlkokul müzik ders kitaplarında türkülerin sayısı arttırılmalı ve kültürümüzün yaşayarak nesilden nesile aktarılmasına fırsat verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Alkar, R. (2008). *İlköğretim müzik eğitimi dersinde 2007-2008 eğitim-öğretim yılında okutulan öğrenci çalışma kitaplarındaki şarkıların müziksel amaçlar bakımından analizi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Artut, K. (2013). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Aslantaş, H. (2014). *Müzik ders kitaplarında yer alan görsellerin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Aytuna, H.A. (1963). *Okul ve hayat*. (s.218). Ankara: Remzi.
- Büyükalın Filiz, S. (2011). *Eğitimle ilgili temel kavramlar*. M. Çağatay Özdemir. (Ed), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 3). Ankara: Pegem.
- Ceyhan E., Yiğit B. (2004). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Anı.
- Cross, I.(2001). *Music, cognition, culture and evolution*. *Annals of the New York Academy Sciences*.(s.29).
- Çakır, A. (2009). *Müziğe giriş*. İstanbul: Dem.
- Çilenti, K. (1988). *Eğitim teknolojileri ve öğretim*. Ankara: Sahaf.
- Demirci, B. (2009). *2006 ilköğretim müzik dersi 6.sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. & Ün, K. (1987). *Eğitim terimleri*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö.(2010). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Erden, M., & Akman, Y.(2008). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş.

- Erinç, M. S.(1988). *Sanat sosyolojisine giriş*. Ankara: Ütopya.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe.
- Fidan, N., Erden, M.(1994). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan.
- Gençaydın, Z.(1990). *Sanat eğitiminin düşünsel temelleri*. Ankara: TED.
- Güçlü, N. (2001). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu*. Ankara: Nobel.
- Hayta, N. , Şahin, M. , Cemaloğlu, N. , Karabağ, Ş.G. , Oğuzoğlu, D.T. & Köksal, H. (2003). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu*. Ankara: Nobel.
- Kaptan, S. (1991). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Tekışık.
- Keser, H.(2004). *İlköğretim 4.sınıf bilgisayar ders kitaplarının görsel tasarım ilkelerine göre değerlendirilmesi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2004, Cilt:2, Sayı:3.
- Keskin, G. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin 2007-2008 öğretim yılında kullanılmaya başlanan 1.devre müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarından yararlanma durumlarına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, A., & Seven, S. (2007). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Pegem.
- Kıroğlu, K.(2009). *Eğitim bilimine giriş*. (s.3), Ankara: Pegem.
- Küçükahmet, L. (2001). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu*. Ankara: Nobel.
- Küçüköncü, Y.H (2007). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Ankara:İlke.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1994). *M.E.B. İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı (1994). *Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği* (turkyaybir.org.tr)
- Özcan, M. (2011). *Bir bilim olarak eğitimin siyasi temelleri*. M.Çağatay Özdemir. (Ed.), (s. 137), Ankara: Pegem.
- Özdemir, G. & Yıldız G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 80-84.
- Özgül , İ (2014). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem.

- Paanen, P.(2006). The devolopment of rthym at the age of 6-11 years: non-pitch rhythmic improvisation. *Music Education Research* 8(3), 349-368
- Say, A. (2009). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Senemoğlu, N.(2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi.
- Şimşek, N.(2002). *Derste eğitim teknolojisi Kullanımı*. Ankara: Nobel.
- Tarman, S (2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. (s.9-10), Ankara: Müzik Eğitimi.
- Tertemiz N. , Ercan L. & Kayabaşı Y.(2001). *Ders kitabı ve eğitimdeki önemi*. Ankara: Nobel.
- Tezcan M.(1994). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Anı.
- Türk Dil Kurumu. (1988). *Türkçe sözlük*. Ankara.
- Uçan , A. (1999). *İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı*. (s.5-6)
- Uçan , A. (1994). *Müzik eğitimi*. Ankara Müzik Ansiklopedisi. (s.26-28)
- Uçan, A. (1985). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A.(1983). *Son yüzyılda Türkiye 'de müzik eğitimi*. (s.15-16).
- Uçan, A (1999). *İlköğretimde müzik eğitimi ve öğretimi* .(s.7).
- Uçan A. , Yıldız G. & Bayraktar E.(1999). *İlköğretimde müzik öğretimi*.(s.8). Ankara: MEB.
- Uluçay, T. (2006). *İlköğretim ikinci kademe, müzik eğitimi dersinde 2005-2006 eğitim öğretim yılında okutulan müzik ders kitaplarında yer alan şarkıların müziksel amaçlar bakımından analizi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Varış, F. (1996). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Anı.
- Varış, F.(2016). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı.
- Yıldız, G.(2002). *İlköğretimde müzik öğretimi*. Ankara: Anı.
- Yücesoy, G. (2011). *İlköğretim müzik dersi öğretmen kılavuzlarında yer alan öğretme- öğrenme etkinliklerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...